

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Enying Város Önkormányzata

2018.

Tartalomjegyzék

Fogalmi háttér	3
Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	4
Bevezetés	4
A település bemutatása	4
Értékeink, küldetésünk	7
Célok	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása	9
2. Stratégiai környezet bemutatása	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	29
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	42
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	48
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	51
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	56
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	57
1. A HEP IT részletei	57
<i>A helyzetelemzés megállapításainak összegzése</i>	57
<i>A beavatkozások megvalósítói</i>	58
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	66
3. Megvalósítás	69
A megvalósítás előkészítése	69
A megvalósítás folyamata	69
Monitoring és visszacsatolás.....	70
Nyilvánosság	70
Kötelezettségek és felelősség.....	70
Érvényesülés, módosítás.....	72
4. Elfogadás módja és dátuma	72

Fogalmi háttér

Helyi Esélyegyenlőségi Program (röviden HEP)

A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítását szolgáló helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 31. §-a írja elő a települési önkormányzatok számára. Enying Város Önkormányzata 2013-ban elfogadta a 2013-2018-ra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját. Jelen dokumentum a 2018-2023-ra vonatkozó esélyegyenlőségi feladatokat határozza meg az aktuális helyzetelemzés és helyi programalkotás nyomán.

Jelen HEP a jogszabályi kötelezettség alapján helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll, amelyet a települési önkormányzat öt év időtartamra fogad el. Elkészítésének szempontjait, az esélyegyenlőségi területeket és a HEP célcsoportjait a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend.] tartalmazza. A HEP készítése során a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet [a továbbiakban: 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet] 1. és 2. melléklete alapján gyűjtöttük össze a statisztikai mutatókat, adatokat és alkalmaztuk a tartalmi elemeket.

Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (röviden HEP IT)

Jelen HEP IT a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket tartalmazza 2018-2023 évre vonatkozóan az Ebktv. 31. §-ának (2) bekezdése szerint. Az intézkedéseket a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend. 5. §-ában foglalt célok figyelembevételével határoztuk meg, a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 3. számú mellékletében található formát alkalmazva. Tekintettel arra hogy a HEP IT megvalósításához közvetlen célzott kormányzati támogatás nem áll rendelkezésre, a felelősen tervező Enying Város Önkormányzata csak olyan intézkedéseket tervezett, melyet saját költségvetési forrásból vagy már elnyert Európai Unió támogatásból 2023-ig biztosan meg tud valósítani. Fontos megjegyezni, hogy számos olyan esélyegyenlőségi probléma létezik a településen, melyek megoldása messze túlmutat az önkormányzat hatás- és feladatkörén, ezen problémák kezelésére a HEP IT nem tesz vállalat.

Helyi Esélyegyenlőségi Programért felelős Fórum (röviden HEP Fórum)

Jelen HEP-t a települési önkormányzati köztisztviselők készítették el az Ebktv. 31. § (5) bekezdésének előírása alapján, figyelembe véve a helyi civil szervezetek, önkormányzati intézmények, egyházak, a járási hivatal és más társhatóságok valamint a nemzetiségi önkormányzat véleményét. A programalkotás során biztosítottuk az összhangot a 2015-ben elfogadott hatályos Integrált Településfejlesztési Stratégiával, Településfejlesztési Konceptióval és a 2016-ban elfogadott Enying Mirokörzeti Szociális és Gyermekjóléti Intézményi Társulás Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójával. A programalkotás során a HEP Fórum is összeült, megtárgyalta a helyzetelemzést és javaslatokat fogalmazott meg a HEP IT számára, mely javaslatok jelen dokumentumba beépítésre kerültek.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program célcsoportjai

A 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésének előírása értelmében a HEP célcsoportjai a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek és fogyatékkal élők.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Enying Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat a 2018-2023 közötti időszakra.

Az önkormányzat az elkészült Helyi Esélyegyenlőségi Programot összehangolta a település más dokumentumaival, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetésével és az esélyegyenlőséget elősegítő Emberi Erőforrás Operatív Programok (EFOP) és Terület- és Településfejlesztési Operatív Programok (TOP) közül elnyert pályatok beavatkozásaival, különösen a TOP-4.2.1-15-FE1 Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése Enying (Balatonbozsok), az EFOP-3.9.2-16 Humán kapacitások fejlesztése Enying térségében, a EFOP-3.2.9-16 Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység fejlesztése az Enyingi járásban, a EFOP-4.1.3-17 A Batthyányi Fülöp Gimnázium és Általános Iskola (Enying) tanulást segítő tereinek infrastrukturális fejlesztése, az EFOP-1.3.5-16 Nyitott műhely - Új utakon a mezőföldi közösségek fejlesztése, EFOP-1.4.4-17 Program az enyingi roma lányokért, az EFOP-1.2.9-17 Női Információs és Szolgáltató Központ létrehozása és működtetése az Enyingi járásban és a TOP-5.1.2-15-FE1 Helyi foglalkoztatási együttműködések Enying járásban című pályázati programokkal.

Az önkormányzat a Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonta partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira (Székesfehérvári Tankerületi Központ, Református Egyház), az Enyingi Járási Hivatalra és a civil partnerekre, különös tekintettel a Sziti Szociális Egyesületre és az Echo Innovációs Műhelyre.

A település bemutatása

Enying város Fejér megye dél-nyugati részén (Mezőföld), a megyehatár (Somogy, Veszprém) mentén található. 1992. január 1. óta város, mezőgazdasági központ.

Enying a Dunántúlon sajátos területi elhelyezkedéssel rendelkezik. Egyrészt jellemzője, hogy a 77 km hosszú Balaton által elválasztott Észak-Dunántúl és Dél-Dunántúl keleti részének kapcsolódási helye, másrészt a Dunántúl egyes természeti tájegységeinek találkozási helyén fekszik (Balaton-felvidék, Bakony- és Bakonyalja, Mezőföld, Somogyi dombság). Enying az Enyingi járás központja.

Az Enyingi járás Fejér megyében a Mezőföld dél-nyugati részén helyezkedik el, mint hátrányos kistérség. Területe 433 km², lakóinak száma 20 ezer fő. A terület erdőkben szegény, tipikusan mezőgazdasági vidék, amelynek egyhangúságát cserjés területek, dús vegetációjú patakok völgyek, árterek teszik vonzóvá. Megyei viszonylatban a legritkábban lakott térség (46 fő/km²).

A járás földrajzi elhelyezkedés és a közúton való megközelíthetőség szempontjából igen előnyös adottságok jellemzik, hiszen a közelben található az ország leglátogatottabb helyeinek ranglistáján második helyet elfoglaló Balaton, de a megyeszékhely Székesfehérvár is mindössze 35 km-re fekszik a járás központjától, Enyingtől. A járás közúti tengelye a 64-s számú főút, mely átszeli a kistérséget, és egyúttal kapcsolatot teremt a 7-s főúttal és az M7-s autópályával.

Az Enyingi járásban az állandó lakosság 19,42 %-a tartozik a 0-18 éves korosztályba. (A Fejér megyei átlag 18,07 %, az országos átlag 18,22 %.) A gyermekek/tanulók 8,3 %-a minősül hátrányos helyzetűnek, ez az arány az országos átlagnál (6,17 %) és a Fejér megyei átlagnál (4,66 %) is jóval magasabb. A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek aránya 6,56 %, ami az országos mutatónál alacsonyabb (7,2 %), de a megyei átlagnál 2,9 %) jóval magasabb.

Ugyancsak magas a járásban a veszélyeztetett gyermekek aránya. Az országos átlagnál is (3,52 %) és a megyei átlagnál is (2,67 %) jóval magasabb, 7,74 % az arányuk. Kiugróan magasabb az országos és megyei átlagnál a térítés nélkül étkezők aránya is, majdnem 50 %. (Az országos átlag: 28,6 %, a megyei átlag: 23,96 %). Kiugróan magas a beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarokkal küzdő (BTM-es) gyerekek aránya. Míg az országos átlag 5,15 %, a megyei átlag 6,67 %, addig az Enyingi járásban ez 15,25 %.

A fejlesztő foglalkozásokon résztvevők aránya 11,26 %, majdnem a duplája az országos és a megyei átlagnak (6,5 %), a felzárkóztató foglalkozásban résztvevők aránya 31,64 %, míg az országos átlag csak 15 %, a megyei 13,81 %.

Az integráltan oktatót SNI-s gyerekek aránya a járásban 7,54 %, magasabb a megyei (4,11 %) és az országos átlagnál (3,66 %) is. Az integráció itt erőforrás hiányból adódó szükségszerűségként jelenik meg, ugyanis nincs humánkapacitás az SNI-s gyerekekkel való külön fejlesztésre.

Helyzetértékelés a város egészére vonatkozóan

Enyingre az országos átlaghoz hasonlóan lassú népességfogyás jellemző. Ennek oka a negatív természetes szaporodás és magas az elvándorlás mértéke. Enying város népességének koreloszlása – még ha eltérő mértékben is, de a hazai tendenciáknak megfelelően – az időskorúak irányába tolódik el. Enying lakosságának napjainkra kb 10 %-a roma, melynek csak kb. 40 %-a keresőképes.

A rendszerváltást követően Enyingen is megjelent a munkanélküliség. A tartós munkanélküliek aránya ezer lakosra vetítve 18,74 ezrelék, ami megyei viszonylatban a második legmagasabb érték. A regisztrált munkanélküliek zömét a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a szakmunkásképzőt végzettek teszik ki.

Enying gazdaságának alapjait elsősorban a város mezőgazdasági szerepköre, valamint közvetlenül vagy közvetve ehhez kapcsolódóan létrejött vállalkozásai adják. Ehhez hozzájárul a hagyományos gabona-, szőlő- és bortermesztés. Az ország más részeihez viszonyítva fejletlen kereskedelmi és szolgáltató hálózata a rendszerváltás után sem fejlődött kellő mértékben.

Jellemzőek a kis-, és ezen belül is a mikro vállalkozások. A városban két nagyobb létszámot foglalkoztató mezőgazdasági vállalkozás található. Ezen kívül kisebb mértékben, de meghatározó még két élelmiszeripari-, két műtrágya és növényvédőszerrel foglalkozó cég is. A gazdasági tevékenységet folytatók között tehát a mezőgazdaságban tevékenykedők vannak túlsúlyban, ennek magyarázata a város történelmi múltjában keresendő. Az iparfejlesztés érdekében az önkormányzat az elmúlt időszakban komoly lépéseket tett, a 2018-ban elindult TOP-1.1.1-15-FE1 projekt kifejezetten iparterület fejlesztését célozza Enyingen, a TOP-5.1.2-15-FE1 Helyi foglalkoztatási együttműködések Enying járásban pedig a kapcsolódó munkahelyteremtést segíti.

A lakásállomány 2000 óta régiós szinten 4,1 %-kal, megyei szinten 4 %-kal bővült, melyhez viszonyítva Enyingen ez az arány 2,8 %, ami mind a régiós, mind a megyei átlag alatt van. A lakások építési formái közül Enyingen a családi házas építés dominál, szinte 100 %-ban.

Enyingen egy bölcsőde, egy óvoda (4 telephellyel), két általános iskola és egy gimnázium működik. Ami az intézményi ellátottságot illeti, megállapítható, hogy a bölcsődei ellátás az elnyert pályázatok során megvalósult bővítésnek/fejlesztésnek köszönhetően magas színvonalú; az óvodai férőhelyek száma hasonló az országos és megyei átlaghoz. Az általános iskolai ellátást jellemzően nem csak az Enyingen élő diákok veszik igénybe, hanem a környező településen élők is, így járási, sőt térségi vonzáskörzete is van az iskolának, mely közül az egyiket a Református Egyház, a másikat pedig a Székesfehérvári Tankerületi Központ tartja fenn.

Az Enying Mikrokörzeti Szociális és Gyermekjóléti Intézményi Társulás – az Enyingi Egyesített Szociális Intézmény (ESZI) útján – látja el az abban részt vevő települések kötelező szociális és gyermekjóléti feladatait, így az idősek nappali ellátását, a gyermekjóléti szolgáltatást, a szociális étkeztetést, a házi segítségnyújtást, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást és a családsegítést. Az időskorúak tartós bentlakásos szociális ellátását Enying város önállóan szervezi meg, szintén az ESZI útján. 2016. évtől az Enyingi Család- és Gyermekjóléti Központ látja el a települési családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás „összeolvasztásaként” létrejött család-és gyermekjóléti szolgálatot, ezzel együtt a központ hatáskörébe utalt feladatokat, melynek ellátási területe az Enyingi járás 9 települése. Mindezek a változások jelentős mértékben befolyásolják a szociális ellátórendszer egészét. A Társulásban részt vevő települések: Dég, Lajoskomárom, Lepsény, Mezőkomárom, Mezőszentgyörgy, Szabadhídvég, illetve a társulás „gesztora”, Enying.

Enying város belterületeinek csapadékvíz-elvezető rendszere részleges, több helyen elégtelen és rendezetlen továbbra is. A belterületi ingatlanok felszíni víz elleni védelme megnyugtatóan máig sem biztosított. A belterület zömében családi házas beépítésű. A meglévő csapadékvíz-elvezető-hálózat részben zárt csatorna, zömében nyílt földárok, helyenként burkolattal ellátva. A belterület egy jelentős részén a csapadékvíz-elvezetés az útfelületen valósul meg. A vízművek minden területen önkormányzati tulajdonban vannak, és koncessziós szerződés keretében szolgáltatók üzemeltetik. Az ellátás közel 100 %-os.

A településen a gázközművek kiépítettsége teljesnek mondható, a jelenlegi igényeket a meglévő kapacitások megfelelően ellátják. Enying város a közvilágítási szolgáltatást az E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt. eszközein keresztül az EC-Energie Investment Kft-től veszi igénybe. A távbeszélő-hálózat kiépült, valamennyi vezeték nélküli táv- és hírközlési szolgáltató megfelelő vételi lehetőséget tud biztosítani.

A település 2010-ben az „Enying Város szennyvízcsatornázása és szennyvíztisztítása” című KEOP-1.2.0/B/10-2010-0006 kódszámú pályázati vissza nem térítendő támogatást nyert a város szennyvízkezelési problémáinak megoldására, az időközben megvalósult beruházás során Alsótekeres és Leshegy településrész kivételével kiépült a teljes gyűjtőhálózat.

A település jól megközelíthető, a 64. számú főút kettészeli a települést. Nem messze található az M7 autópálya és a 7. számú főútvonal. A 7. számú 1. rendű és a 64. számú 2. rendű főutak kereszteződése körforgalmi csomópont. A belső úthálózat legtöbbje aszfalt burkolattal rendelkezik, kisebb részük talajstabilizált vagy zúzottköves borítású. A helyi közutak és járdák állapota több helyen nem megfelelő. A 64. számú főúton való akadálymentes átkelés nem biztosított, a közintézmények körüli parkolás is problémás. A mellékutak állapota egyrészt az

úttest minősége, teherbírása és azok elégtelen szélessége miatt nem kielégítő. A meglévő mellékúthálózat fejlesztése mellett új utak építésére is szükség van. A településen és környékén a kerékpározók biztonsága érdekében szükség van a kerékpárút-hálózat továbbfejlesztésére.

Enying valamivel több, mint 5 km hosszú és alig egy-másfél km széles szalagtelepülés jellegű, tipikus kisvárosias városközponttal rendelkezik, melyre jellemző a zárt sorú sűrű beépítés az utcavonalon előkert nélkül, viszonylag kis telekmérettel. Itt helyezkedik el az intézmények döntő többsége, valamint az egyedi megjelenésű és funkciójú épületek, kastély, templomok, az új rendelőintézet. A városközpont köré felfűződő területek zömét kertvárosias, családi házas beépítés jellemzi nagy zöldfelületi aránnyal, mely a TOP-2.1.2-15-FE1 - Zöld város kialakítása projektben jelentősen megújul a következő években.

A helyzetértékelés alapján a város következő erősségei emelendők ki:

- Jó minőségű termőföld, mely sokrétű agrár és kertészeti hasznosítást tesz lehetővé
- Szociális ellátás helyben történő biztosítása
- Az ősi organikus településszerkezet jelentős részének fennmaradása
- Megújuló közösségi és zöld terek
- Erősödő járási szerep és bővülő feladatkör

Enying a következő gyengeségek kiküszöbölésére és kompenzálására kell, hogy törekedjen:

- Alacsony vállalkozói aktivitás
- Egyoldalú gazdasági szerkezet
- Kevés állandó munkahely
- Vándorlási veszteség, különösen a fiatalok itt tartása nehéz
- Humán szolgáltató szakember kapacitás elégtelensége
- Központi településrésztől különálló településrészek elszigetelődése
- Akadálymentesítés alacsony szintje

Értékeink, küldetésünk

Célunk, hogy Enying városa vonzó, minőségi életkörnyezetet nyújtó, versenyképes mezőgazdaságra épülő, kisvárosi szerepkör intézményi- és kapcsolatrendszerét működtető térségi központtá váljon, mely képes a pihenő szerepkört is ellátva hosszútávon fenntartható életminőséget biztosítani. Ennek érdekében cél a

- munkanélküliség csökkentése, új munkahelyek teremtése (több lábon állás, helyi gazdaságfejlesztés, mezőgazdaság és arra épülő feldolgozóipar fejlesztése, turizmus szolgáltatásainak fejlesztése),
- közlekedési kapcsolatok fejlesztése, 64-es főút átkelési szakaszának biztonságossá tétele, kerékpárút és járdák korszerűsítése, építése, közterületek, zöldfelületek további rehabilitációja,
- hatékony és koncentrált járási közigazgatási központ kialakítása, a járás településeivel való kapcsolatok tovább mélyítése,
- önkormányzati tulajdonú köz- és gazdasági célú intézmények/ingatlanok energiaellátásának korszerűsítése, akadálymentesítése,
- a helyi lakosság számára is elérhető kulturális, ifjúsági, civil, vallási, aktív szabadidős és közösségépítő tevékenységek, valamint erre alkalmas szabadterei és fedett helyszínek biztosítása, a város/ részközpont vonzerejének növelése érdekében,
- a minőségi városkép kialakítása, az épített és a természeti környezet értékeinek megőrzése, feltételeinek javítása.

A fenti célok a városi környezet minőségi javítását, a társadalmi kohézió erősítését és a helyi gazdaság élénkítését segítik elő.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Enying Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket érintő intézkedések érdekében együttműködik a Székesfehérvári Tankerületi Központtal, valamint a Református Egyházal. A foglalkoztatás bővítése tekintetében együttműködik a Fejér Megyei Kormányhivatallal, a felnőttképzési és felsőoktatási kapacitás bővítése érdekében a Kodolányi János Főiskolával, a humán szolgáltatások célcsoportspecifikus fejlesztése és ellátása érdekében a civil szervezetekkel.

A HEP helyzetelemző részének célja

A jelenlegi HEP helyzetelemzés elsődleges célja számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét Enyingen.

Ezek mellett további célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. Végezetül célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében. A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Az Enyingi HEP IT célja a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából. További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt. Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó esetleges külső szakértői munkát.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.),
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.),
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.),
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: nemzetiségi törvény),
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.),
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.),
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései és a HEP beavatkozásai kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!”, Nemzeti Ifjúsági Stratégia, Az egész életen át tartó tanulás szakpolitikájának keretstratégiája, a Köznevelés-fejlesztési stratégia, a Végzettség nélküli iskolaelhagyás elleni középtávú stratégia, A Digitális Jólét Program valamint a Duna Régió Stratégia (DRS).

Az EU 2020 stratégia

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval

csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Nemzeti Reform Program

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdeni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek. A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózáspolitikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózás szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztésre és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben elfogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, a 2016-2017. évi cselekvési tervről az 1535/2016. (X. 13.) Korm. határozat rendelkezik.

Végzettség Nélküli Iskolaelhagyás Elleni Középtávú Stratégia

A Kormány 2014-ben fogadta el a Végzettség nélküli iskolaelhagyás elleni középtávú stratégiát a 1603/2014. (XI. 4.) Korm. határozattal. A végzettség nélküli iskolaelhagyás az iskolai kudarcok, a lemorzsolódás gyakori következményére, az alacsony iskolázottságra, továbbá ennek eredményeképpen a munkaerőpiacról és a társadalomból való kirekesztődés veszélyére irányítja a figyelmet. A fogalom mögött álló társadalompolitikai megközelítésből következően, a végzettség nélküli iskolaelhagyás elleni stratégia beavatkozásainak nemcsak a 18-24 év közötti fiatalokra, hanem – a probléma újratermelődésének megfékezése érdekében – a korábbi iskolaköteles, valamint az iskoláskor előtti korosztályokra is ki kell terjednie. A HEP hozzájárul a társadalmi felzárkóztatás során a munkaerőpiacra való bekapcsolódási esélyek növeléséhez. A megvalósuló programok

eredményeképp csökken a korai iskolaelhagyók és a végzettség nélküli iskolaelhagyások száma. A program az alacsonyan kvalifikáltaknak különböző képzések keretében lehetőséget teremt a foglalkoztatásban való integráció megvalósításához.

Köznevelés-fejlesztési Stratégia

A Kormány 1603/2014. (XI. 4.) Korm. határozata a Magyar nemzeti társadalmi felzárkózási stratégia II., Az egész életen át tartó tanulás szakpolitikájának keretstratégiája, a Köznevelés-fejlesztési stratégia, továbbá a Végzettség nélküli iskolaelhagyás elleni középtávú stratégia elfogadásáról részeként 2014-ben került elfogadásra a 2020-ig tartó köznevelés-fejlesztési stratégia. A köznevelés-fejlesztési stratégia kiemelt szerepet tulajdonít a befogadó nevelés támogatásának. A megjelölt beavatkozások megvalósításához a projekt a hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességét növeli, és csökkenti a szegregációt, deszegregációs programok megvalósításával járul hozzá a társadalmi integrációhoz

Digitális Jólét Program

A Kormány 2012/2015. (XII. 29.) Korm. határozatának, az internetről és a digitális fejlesztésekről szóló nemzeti konzultáció (InternetKon) eredményei alapján a Kormány által végrehajtandó Digitális Jólét Programnak megfelelően készültek el a következő évek digitális fejlesztési irányait meghatározó stratégiák: Magyarország Digitális Exportfejlesztési Stratégiája, Magyarország Digitális Gyermekvédelmi Stratégiája, valamint Magyarország Digitális Oktatási Stratégiája. Mindezek A magyar fontos erőforrásai az oktatási rendszer digitális átalakításának elősegítésére, továbbá a tanárok, oktatók számára lehetőség biztosítása a digitális kompetenciáinak fejlesztésére. A program célja, hogy minden állampolgár a lakóhelyétől tíz kilométeren belül elérhessen olyan intézményt, amelyben ingyenesen fejlesztheti digitális alapképességeit. A HEP-nek is elő kell segíteni azt a célt, hogy a digitális írástudás, az internethasználat és - elterjedtség, az oktatás digitalizáltságának mértéke valamint a digitális gyermekvédelem szintje elérje az Európai Unió átlagát.

A Duna Régió Stratégia (DRS)

A HEP keretében megvalósuló fejlesztések támogatják és szolgálják a DRS-ben a makro-régió egyes területei közötti nagyfokú regionális fejlettségbeli különbségek felszámolására, lényeges mérséklésére meghatározott célok megvalósulását. A Duna Régió Stratégia 9. prioritásának (Az emberi erőforrásba és képességekbe való befektetés) beavatkozási területei kapcsán célul tűzi az elmaradott régiók, térségek versenyképes tudáshoz való hozzájárulását. A HEP ezen cél megvalósítását „a munkaerőben rejlő lehetőségek kiaknázása és a szegénység elleni küzdelem érdekében a Duna régió munkaerőpiacainak inkluzívabbá tétele” célkitűzésén keresztül támogatja.

1.2. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Az Ebktv. 2010. május 1-jén hatályba lépett 63/A. §-a rendelkezett a helyi esélyegyenlőségi programról. A rendelkezés értelmében a helyi önkormányzat, valamint a többcélú kistérségi társulás öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogadott el, melyet 2 évente át kellett tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni. A rendelkezést a 2011. évi CLXXIV. törvény módosította, így az esélyegyenlőségi programra vonatkozó szabályozás az Ebtv. 31. §-ába került át.

Az önkormányzat a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény keretei között – önállóan mérlegelhet. Az állampolgári öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja az a felhatalmazás, amely szerint a képviselő-testület – törvényi felhatalmazás alapján – egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti. A helyi

önkormányzat által alkotott több rendeletben is megjelenik a közszolgáltatások igénybevételének rászorultságtól függő biztosítása és differenciálása (pl.: az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helyiségek bérletéről és elidegenítéséről, a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról vagy a hulladékgazdálkodási közszolgáltatásról, a közterületek tisztán tartásának részletes szabályairól szóló önkormányzati rendelet, stb.).

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1. Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az enyingi HEP közvetlen kapcsolatban van az alábbi helyi stratégiai dokumentumokkal:

- **Adott évi gazdasági program** - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.
- **Szociális Szolgáltatástervezési koncepció (2016)** – a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92. §-a szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít. A releváns dokumentum: Enying Mikrokörzeti Szociális és Gyermekjóléti Intézményi Társulás Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója.
- **Településrendezési és településszerkezeti terv** – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat az épített környezet, a település tervszerű alakítása és védelme érdekében e törvény és végrehajtási rendeleteinek keretei között településfejlesztési és településrendezési feladatokat lát el. Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területszervezési felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. Releváns dokumentum Enyingen: 292/2010. (VIII.25.) határozattal megállapított településszerkezeti terv és 35/2004. (IX.30.) önkormányzati rendelettel megállapított szabályozási terv.
- **Településfejlesztési koncepció és az integrált településfejlesztési stratégia** - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 9/A. §-a értelmében A településfejlesztési koncepció hosszú távra rendszerbe foglalja az önkormányzat településfejlesztési szándékait, ennek keretében a területi adottságok és összefüggések figyelembevételével meghatározza a település jövőképét, javaslatot tesz a helyi környezet, társadalom, gazdaság és az infrastruktúra átfogó fejlesztésére, a műszaki, az intézményi, valamint a táji, természeti és ökológiai adottságok fenntartható hasznosítására. A településfejlesztési koncepcióban foglaltakat a települési önkormányzat döntéseiben érvényesíti. Az integrált településfejlesztési stratégia a rendelkezésre álló és bevonható források ismeretében meghatározza a településfejlesztési koncepcióban meghatározott célok megvalósítását egyidejűleg szolgáló beavatkozásokat, programokat, továbbá a megvalósítás eszközeit és nyomon követését. A településfejlesztési koncepciót és az integrált településfejlesztési stratégiát a

települési önkormányzat képviselő-testülete állapítja meg. A releváns dokumentum: ENYING város Településfejlesztési Konceptiója és Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2015.

- **Fejér Megye Területfejlesztési Programja (FMTP)** - Fejér Megye Területfejlesztési Programjában több ponton jelenik meg a hátrányos helyzetű csoportok integrációja, a foglalkoztatás ösztönzése és a gazdaságfejlesztés stratégiai célként. Stratégiai célként jelenik meg továbbá az FMTP-ben a versenyképes vállalatok támogatása. A megye lakosságának ipari foglalkoztatottsága népességarányosan országosan is kiemelkedő. Versenyképességének növelése a meglévő bázisok alapján szükséges az ipari kapacitások minőségi és ágazati spektrumbeli fejlesztésével, a minőségi termelési háttér biztosításával, a vállalkozások együttműködési képességének és szintjének emelésével, illetve a kutatási-fejlesztési potenciálra és innovatív együttműködésekre építve. A vidéki térségek, kistelepülések számára a munkahelyek elérhetősége és a turisztikai fogadóképesség színvonalának növelése érdekében szükséges fejleszteni a mellékút, a kerékpárút hálózatot és a közúti, illetve kötöttpályás közösségi közlekedést. A kor követelményeinek megfelelő, versenyképes, fenntartható gazdaságot segíti a szélessávú internet szolgáltatások biztosítása úgy a termelési - beszállítói, mint a turisztikai és lakossági kommunikációban, ügyintézésben, alternatív foglalkoztatásban. A vidéki térségekben ma már e feltételek (pl. teleházak) meglete segít kompenzálni a közlekedési nehézségekből adódó hátrányokat.
- **Foglalkoztatási stratégia** – A 2017-ben elfogadott Enyingi Járási Foglalkoztatási Stratégia víziója szerint az enyingi járás vonzó tanulási, foglalkoztatási feltételeket és lakókörnyezetet nyújt lakói számára. A fenntartható környezeti és gazdasági fejlődés érdekében ösztönzi a vállalkozásfejlesztést és a befektetéseket, és kedvező imázssal rendelkezik a befektetők és a tágabb környezet körében. A járás településeinek jövőre vonatkozó kérdései közül a legfontosabb a lakosság, ezen belül elsősorban a fiatal generációk megtartása, valamint a fejlődőképesség kialakítása, a gazdasági, társadalmi és természeti erőforrások fenntarthatóságának biztosítása. Releváns dokumentum: Az Enyingi Járási Foglalkoztatási Stratégiája 2017-2030

2.2. A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

Az Enying Mikrokörzeti Szociális és Gyermekjóléti Intézményi Társulás – az Enyingi Egyesített Szociális Intézmény (ESZI) útján – látja el az abban részt vevő települések kötelező szociális és gyermekjóléti feladatait, így az idősek nappali ellátását, a gyermekjóléti szolgáltatást, a szociális étkeztetést, a házi segítségnyújtást, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást és a családsegítést.

A Társulásban részt vevő települések: Dég, Lajoskomárom, Lepsény, Mezőkomárom, Mezőszentgyörgy, Szabadhídvég, ill. a gesztor település Enying.

Az Enying Mikrokörzeti Szociális és Gyermekjóléti Intézményi Társulás 2013. július 1-től önálló jogi személyiségű társulásként működik, az Enyingi Egyesített Szociális Intézmény vonatkozásában a fenntartói jogokat a Társulási Tanács gyakorolja. A közös fenntartású intézmény tevékenységi köre, ellátási területe jelenleg:

- Szociális alapellátási feladatok körébe tartozó:
  - a) családsegítés (Dég, Mezőkomárom, Lepsény, Mezőszentgyörgy, Szabadhídvég)
  - b) gyermekjóléti szolgáltatások (Dég, Mezőkomárom, Lepsény, Mezőszentgyörgy, Szabadhídvég)
  - c) házi segítségnyújtás (Enying, Dég, Lajoskomárom, Lepsény, Mezőkomárom, Szabadhídvég, Mezőszentgyörgy)
  - d) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (Enying, Dég, Lajoskomárom, Mezőkomárom, Szabadhídvég)
  - e) idősek nappali ellátása (Enying)
  - f) szociális étkeztetés (Enying, Dég, Lajoskomárom, Lepsény, Mezőkomárom, Szabadhídvég, Mezőszentgyörgy)
- Szakosított ellátás: időskorúak tartós bentlakásos ellátása (társulás)

Nagy szakmai átalakítással járt 2016. évtől a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás „összeolvasztása” család- és gyermekjóléti szolgálattá, ezzel együtt a feladat ellátásának önálló hivatalokhoz, valamint kizárólag a közös önkormányzati hivatalokhoz történő rendelése. Ugyancsak 2016. évtől indult a gyermekjóléti központok átalakítása család- és gyermekjóléti központtá, melynek ellátási területe az enyingi járás 9 települése. Mindezek a változások jelentős mértékben befolyásolják a szociális ellátórendszer egészét. 2018-tól újabb kötelező feladat jelenik meg az intézményen belül, az iskolai szociális munka. Erre való szakmai és technikai felkészülés 2017-ben elindult az EFOP 3.2.9 Iskolai, óvodai szociális munka fejlesztése Enyingen című pályázat keretei között.

2.3. A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2011. évi népszámlálás adataiból indultunk ki. Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 3. §-a szerint különleges adat: a faji eredetre, a nemzetiséghez tartozásra, a politikai véleményre vagy pártállásra, a vallásos vagy más világnézeti meggyőződésre, az érdek-képviselői szervezeti tagságra, a szexuális életre vonatkozó személyes adat. Bár Enyingen élnek cigány emberek, a fentebb hivatkozott okból önkormányzatunk nem rendelkezik az élet- és lakhatási körülményeikre, avagy létszámukra vonatkozó pontos adatokkal. Enying lakóinak nemzetiségére vonatkozó legfrissebb adat a népszámlálási adatok feldolgozása után áll rendelkezésre. (legutóbbi népszámlálás: 2011.) A másik probléma, hogy a településre vonatkozó, feldolgozott adatok jellemzően 1,5-2 évvel korábbiak, mely felértékeli a helyi adatgyűjtés szerepét, ugyanakkor a HEP elkészítésére vonatkozó jogszabály szerinti adatok – sok esetben – nincsenek összhangban az önkormányzat és intézményeinek rendelkezésére álló adatokkal. Az önkormányzat és intézményei az ellátott feladathoz kapcsolódó adatokat az ahhoz szükséges szemlélettel/rendszerben és mértékben tartják nyilván, így a HEP szempontjából szükséges adatsorok gyakran nem állnak rendelkezésre, csak becsülni lehet azokat.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

E terület vonatkozásában a következőkben tekintsük át azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- **A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.)** A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.
- **A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)** A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.
- **A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (Flt.)** A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása
- **A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv.** A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

A szegénységben élők és a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgáltuk az Ebktv. által rögzített hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

3.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelem és vagyon fogalmát a Szt. 4. §-a és a Cst. 4. §-a határozza meg a jogszabályok hatálya alá tartozó ellátások vonatkozásában. A jövedelmi és vagyoni helyzetről valid adatok nem állnak rendelkezésre Enying vonatkozásában, csupán becslések. 2016-ban a háztartások jövedelmi helyzete a becslések alapján, mind színvonala, mind szerkezete pozitív irányban változott. Az egy főre jutó éves átlagos bruttó jövedelem kb. 1 millió 500 ezer forint volt, ez magasabb, mint a korábbi években. A teljes népességre becsült egy főre jutó éves nettó jövedelem átlagosan 1,2 millió forint körül alakult. Országos szinten 4,2 %-os nominális növekedés volt a KSH adatai szerint, míg 2016-ban a fogyasztói árak 0,4 %-os emelkedése mellett mindez a reáljövedelem 3,8 %-os bővülését mutatta. Szakértői vélemények szerint Enyingen is tovább folytatódott a jövedelmek szerkezetének javulása, a munkajövedelmek részaránya az

előző évihez képest bővült (kb. 70 %-ra), míg a társadalmi jövedelmeké csökkenő tendenciát mutat.

Enyingen 2016-ban és valószínűleg 2017-ben is folytatódott a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett népesség számának és arányának csökkenése párhuzamosan a foglalkoztatás bővülésével és a munkajövedelmek emelkedésével. Az országosan a lakosság kb. 26 százaléka érintett a szegénység legalább egy dimenziójában, Enyingen is kb. ez lehet az arány, azzal együtt, hogy az elmúlt években folyamatosan csökkent azoknak a száma, akik több dimenzióban is a veszélyeztetettek közé tartoznak. A legnehezebb helyzetben lévő szegények becsült száma a városban kb. 100 főt tesz ki, ők, akik mindhárom fő szegénységi dimenzióban is érintettek. A szegénységi küszöb alatt Enyingen kb. 900-950 fő él, ami a teljes lakosság kb. 14-15 százaléka. A korcsoportokat tekintve – országos szinten - a legnagyobb javulás a 18 év alatti korosztály helyzetében következett be, körükben a jövedelmi szegények aránya 5 százalékponttal csökkent 2016-ban de a gyermekes háztartások körében is 3-4 százalékponttal mérséklődött a szegénységi küszöb alatt élők aránya. Enyingre vonatkozóan nem készültek számszaki becslések, de a szakértők alapján az országos tendenciák itt is érvényesültek.

Érezhetően csökkent viszont a munkaszegénységben élők aránya, az elmúlt 5 évben felére csökkent a regisztrált álláskeresők száma, 2017-ben már alig 250 fő volt, szemben a 2013-as 570 fővel.

3.2. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat Flt.-ben és Mötv.-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

A fejezetre vonatkozó jogi szabályozás szerint a helyi önkormányzat az Flt. 8. §-a értelmében külön jogszabályban meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- a) közfoglalkoztatást szervez,
- b) figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- c) döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,
- d) az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

A helyi önkormányzat az Mötv. 15. §-a szerint feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását.

Hátrányos megkülönböztetés, előnyben részesítés a foglalkoztatás területén – Ebktv. 21. § - 23. §

Az Ebktv. fenti szakaszai rögzítik, hogy egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz pl.: a munkához jutás során, a munkához jutás felvételi eljárása keretében, stb. Előfordulnak olyan speciális helyzetek, amikor indokolt, hogy a munkáltató különbséget tegyen helyzetük, tulajdonságuk, jellemzőjük alapján a munkavállalók között, ezért az Ebktv. értelmében nem minősül az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének, ha az a munka jellege vagy természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés. A 23. § biztosítja annak a lehetőségét, hogy törvény, kormányrendelet, illetve kollektív szerződés a munkavállalók meghatározott körére – a foglalkoztatási jogviszonnyal vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonnyal

összefüggésben – eltérjen az egyenlő bánásmód követelményétől, amennyiben ennek célja valamely hátrányosabb helyzetű csoporttal kapcsolatban előnyben részesítési szabályok meghatározása, pozitív diszkrimináció alkalmazása.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen. A rendszerváltást követően Enyingen is megjelent a munkanélküliség. Ám mivel a város gazdasági életében eleve nem a nagyipari létesítményeké volt a főszerep, a mezőgazdaság pedig egy ideig még tartotta magát, így a krízis csak később érződött. Az utóbbi évek tendenciáját vizsgálva megállapítható, hogy a foglalkoztatottság bővülésével csökkent az álláskeresők száma, ma már 7 százalék alatt van a 15-64 éves korosztályban, de megyei szinten még mindig magasnak mondható. Enyinget – jellemzően agrárstruktúrájából adódóan – nem jellemzi a magas iskolai végzettség, meghatározó az alacsony végzettségűek közötti munkanélküliség aránya is.

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	2455	2683	5138	212	8,6%	268	10,0%	480	9,3%
2009	2443	2142	4585	295	12,1%	395	18,4%	690	15,0%
2010	2422	2647	5069	331	13,7%	348	13,1%	679	13,4%
2011	2416	2614	5030	314	13,0%	345	13,2%	659	13,1%
2012	2386	2589	4975	338	14,2%	344	13,3%	682	13,7%
2013	2362	2537	4899	280	11,9%	315	12,4%	595	12,1%
2014	2340	2501	4841	246	10,5%	239	9,6%	485	10,0%
2015	2283	2467	4750	188	8,2%	178	7,2%	366	7,7%
2016	2277	2428	4705	176	7,7%	145	6,0%	321	6,8%

Forrás: TeIR, Nemzetgazdasági Minisztérium

A 3.2.2. táblázat adatai azt tükrözik, hogy az egyes korosztályokat tekintve elégséges-e a meglévő problémakezelés vagy további beavatkozásokat szükséges tervezni. A táblázat adatsora pontosan mutatja, hogyan alakult át a munkanélküliek korstruktúrája a fiatalok rovására az utóbbi években. Míg 2013-ban a regisztrált álláskeresőknél csak 3 százaléka volt 20 év alatt, addig 2016-ban már 6 százaléka!

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	410	479	690	746	662	682	596	484	366	321
20 évesnél fiatalabb	fő	15	16	18	18	13	17	17	21	18	19
	%	3,7%	3,3%	2,6%	2,4%	2,0%	2,5%	2,9%	4,3%	4,9%	5,9%
20-24 év	fő	47	55	88	99	80	84	78	61	47	44

	%	11,5%	11,5%	12,8%	13,3%	12,1%	12,3%	13,1%	12,6%	12,8%	13,7%
25-29 év	fő	52	57	90	101	85	71	66	47	35	26
	%	12,7%	11,9%	13,0%	13,5%	12,8%	10,4%	11,1%	9,7%	9,6%	8,1%
30-34 év	fő	45	61	84	91	77	73	67	55	42	32
	%	11,0%	12,7%	12,2%	12,2%	11,6%	10,7%	11,2%	11,4%	11,5%	10,0%
35-39 év	fő	52	50	73	78	74	79	64	55	35	32
	%	12,7%	10,4%	10,6%	10,5%	11,2%	11,6%	10,7%	11,4%	9,6%	10,0%
40-44 év	fő	40	53	79	83	72	83	67	48	26	29
	%	9,8%	11,1%	11,4%	11,1%	10,9%	12,2%	11,2%	9,9%	7,1%	9,0%
45-49 év	fő	49	55	85	91	72	70	58	51	32	26
	%	12,0%	11,5%	12,3%	12,2%	10,9%	10,3%	9,7%	10,5%	8,7%	8,1%
50-54 év	fő	64	73	102	106	89	92	62	49	40	37
	%	15,6%	15,2%	14,8%	14,2%	13,4%	13,5%	10,4%	10,1%	10,9%	11,5%
55-59 év	fő	43	54	65	73	93	103	98	66	38	30
	%	10,5%	11,3%	9,4%	9,8%	14,0%	15,1%	16,4%	13,6%	10,4%	9,3%
60 év felett	fő	5	8	8	7	9	11	19	33	56	46
	%	1,2%	1,7%	1,2%	0,9%	1,4%	1,6%	3,2%	6,8%	15,3%	14,3%

Forrás: TelR, Nemzetgazdasági Minisztérium

A 3.2.3. táblázat adatai a tartós munkanélküliekről szintén fontosak a település gazdasági potenciáljának jellemzésekor, s a jövőbeli folyamatok tervezésekor. Minél magasabb a tartós munkanélküliek számaránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése. Ez esetben is figyelembe kell venni a nemek közötti különbséget, illetve a területi és országos arányokat.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/registrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli
	fő			%
	nő	férfi	összesen	összesen
2007	176	233	409	30,6 %
2008	212	267	479	35,0 %
2009	295	395	690	30,2 %
2010	331	415	746	34,6 %
2011	315	348	663	30,7 %
2012	338	344	682	25,8 %
2013	280	316	596	40,6 %
2014	246	239	485	33,5 %
2015	189	178	367	26,6 %
2016	176	145	321	29,5 %

Forrás: TelR, Nemzetgazdasági Minisztérium

Az éves adatok mellett fontos megjegyezni, hogy a munkanélküliek száma egyes éveken belül igen erős ingadozást mutat. A mezőgazdaság nyújtotta időnyomunka-lehetőségek hatására a második és harmadik negyedévben jelentősen megemelkedik a foglalkoztatottak száma, majd drasztikus csökkenés következik és a munkanélküliségi adatok emelkedése tapasztalható. Enyingen a munkanélküliségi ráta csaknem kétszerese a megyei átlagnak, ami nagyon magasnak mondható. A

regisztrált munkanélküliek zömét a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a szakmunkásképzőt végzettek teszik ki.

A 3.2.4. táblázatból nyert adatok egy fontos munkaerő-piaci helyzetre, a pályakezdekre irányítja a figyelmet.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-59 éves népesség száma

év	18-59 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma	
	nő	férfi	összesen	összesen	
	fő	fő	fő	fő	%
2007	2133	2364	4497	47	1,0%
2008	2115	2325	4440	55	1,2%
2009	2629	1789	4418	88	2,0%
2010	2058	2304	4362	99	2,3%
2011	2046	2278	4324	80	1,9%
2012	2016	2249	4265	84	2,0%
2013	2000	2210	4210	78	1,9%
2014	1974	2162	4136	61	1,5%
2015	1922	2123	4045	47	1,2%
2016	1886	2075	3961	44	1,1%

Forrás: TeIR, Nemzetgazdasági Minisztérium

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A 3.2.5. táblázat adatsora az alacsonyan iskolázott népességről használható a foglalkoztatottság résznel, de a HEP több más fejezeténél is fontos alap-adatsor. Ezen adatsor csak népszámlálásból érhető el, így csak a 2001 és 2011 évekből áll a rendelkezésre. A 3.2.6. adatbázis a regisztrált munkanélküliek megoszlását mutatja végzettségük szerint, mely a település gazdasági, foglalkoztatói szerkezetének egyik mutatója.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	5875	2972	2903	5018	2408	2610	857	14,6%	564	19,0%	293	10,1%
2011	6098	3080	3018		n.a.	n.a.						

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2007	409	24	5,9	197	48,2	188	46,0
2008	479	24	5,0	249	52,0	205	42,8
2009	690	22	3,2	319	46,2	348	50,4
2010	746	21	2,8	314	42,1	411	55,1
2011	663	19	2,9	290	43,7	353	53,2
2012	682	20	2,9	290	42,5	372	54,5
2013	596	24	4,0	248	41,6	324	54,4
2014	485	20	4,1	205	42,3	259	53,4
2015	367	19	5,2	147	40,1	200	54,5
2016	321	16	5,0	132	41,1	173	53,9
2017	266	16	6,0	120	45,1	129	48,5

Forrás: TeIR, Nemzetgazdasági Minisztérium

Hasonlóan fontosak e téren a 3.2.7., valamint 3.2.8. adattáblák, melynek adatai arra mutatnak rá, hogy mennyire sikerül az iskolázatlanok bevonása a felnőttoktatásba. Amennyiben az alacsony iskolázottság probléma a településen, és eközben a felnőttoktatás ezen a területen nem jelenik meg, akkor a későbbiekben ez egy beavatkozási terület. Ha a településen nincs általános iskolai felnőttképzés, célszerű felmérni az erre vonatkozó igényt és partnerek bevonásával megszervezni.

3.2.7. számú táblázat – Általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	Fő	%
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0
2013	0	0	0
2014	0	0	0
2015	0	0	0
2016	0	0	0
2017	0	0	0

Forrás: TeIR, Magyar Államkincstár (MÁK)

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

év	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	66	0	0,0%	0	0,0%	66	100,0%
2010	39	0	0,0%	0	0,0%	39	100,0%
2011	0	0		0		0	

Forrás: TeIR, Magyar Államkincstár (MÁK)

3.3. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskereső számára elérhető támogatásokat.

E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a vizsgált időszakban a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély.
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási települési támogatás, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.
- Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságkezelési-szolgáltatás.

A 3.3.1. tábla az álláskeresői támogatásban, segélyben részesülők számáról segít abban, hogy adatait összevethessük a munkanélküliségi adatokkal, így láthatóvá válik, hogy a rendszeres jövedelem nélkül élők hozzájutnak-e támogatáshoz. A két mutató közt nincs olyan nagy különbség.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2007	5186	36	0,7
2008	5138	30	0,6
2009	5104	50	1,0
2010	5069	79	1,6
2011	5030	53	1,1
2012	4975	12	0,2
2013	4899	22	0,4
2014	4841	26	0,5
2015	4750	30	0,6
2016	4705	29	0,6

Forrás: TeIR, Nemzetgazdasági Minisztérium

A 3.3.2. adatsor a Járadékra jogosult regisztrált álláskeresők számának alakulásáról hasonlóan fontos adatsor. Ennek elemzése során a táblázat adatait idősorosan figyelve megállapítható, hogy a jogosultak aránya 2009 és 2013 között csökkent, azóta viszont folyamatosan emelkedik, 2017-ben már 15 % volt. E mellett a kapott adatokat szükséges összevetni a munkanélküliségi adatokkal, hogy láthatóvá váljon, hogy a rendszeres jövedelem nélkül élők hozzájutnak-e támogatáshoz.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresői járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2007	409	87	21,3
2008	479	106	22,1
2009	690	190	27,5
2010	746	160	21,4
2011	663	96	14,5
2012	682	57	8,4
2013	596	37	6,2
2014	485	45	9,3
2015	367	33	9,0
2016	321	37	11,5
2017	266	39	14,7

Forrás: TeIR, Nemzetgazdasági Minisztérium

A 3.3.3. táblázat adatsora azt jelzi, hogy az adott településen a szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2007	150	2,9	n.a.	n.a.	n.a.	0
2008	189	3,7	n.a.	n.a.	n.a.	0
2009	232	4,5	197	27	n.a.	0
2010	257	5,1	265	35,8	n.a.	0
2011	241	4,8	270	44,3	n.a.	0
2012	291	5,8	255	n.a.	47	0
2013	252	5,1	201	n.a.	n.a.	0
2014	164	3,4	149	n.a.	n.a.	0
2015	135	2,8	163	n.a.	n.a.	0
2016	137	2,9	n.a.	n.a.	n.a.	0
2017	99	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, Nemzetgazdasági Minisztérium

Aktív korúak ellátását az az aktív korú személy kaphatja a járási hivataltól, aki: nem munkavállaló, vagy egészségkárosodott, vagy támogatott álláskereső, vagyis olyan hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek részére nyújtott támogatás, akik nem rendelkeznek rendszeres, megélhetést biztosító jövedelemmel. A foglalkoztatást helyettesítő támogatást csak álláskereső személy veheti igénybe. Önmagában az adat nem értelmezhető, szükséges összevetni az aktív korúak (3.2.1 tábla 15-64 évesek száma) és a munkanélküliek számával (3.2.1 tábla nyilvántartott álláskereső száma). Az elemzés során ki lehet emelni, hogy a szociális segély igazából nem meghatározó mértékben jelenik meg Enyingen a település alacsony jövedelmű lakosságának körében, alig 3-4 százalékban.

Munkaerő-piaci szolgáltatások

Az Flt. III. fejezete rögzíti a munkaerő-piaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatásokat.

Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások a következők:

- a) munkaerőpiaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresői, rehabilitációs, helyi (térsgéi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

Álláskereső támogatása

A **támogatott képzésben részesíthető személyek** körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat az Flt. 14. §-a rögzíti.

A **hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások** nyújthatók az Flt. 16. §- alapján a munkaadó részére a törvényben rögzített feltételek esetén.

Az **álláskereső vállalkozóvá válását elősegítő támogatás** nyújtható az Flt. 17. §-a szerint, azaz támogatás nyújtható annak az álláskeresőnek, valamint rehabilitációs ellátásban részesülő személynek, aki munkaviszonyon kívüli tevékenységgel gondoskodik önmaga foglalkoztatásáról, ideértve azt is, aki vállalkozást indít, vagy vállalkozáshoz csatlakozik.

A **munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatásáról** az Flt. 18. §-a rendelkezik, eszerint támogatás nyújtható új munkahelyek teremtéséhez, a meglévő munkahelyek megtartásához, a foglalkoztatási szerkezetátalakítás elősegítéséhez, valamint a munkaerő szakmastruktúrájának korszerűsítéséhez fűződő foglalkoztatáspolitikai célok elérése érdekében.

Az álláskereső ellátására vonatkozóan az Flt. 25. §-a szerint **álláskeresői járadék** folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek.

Az Flt. 30. §-a szerint az álláskereső kérelmére **nyugdíj előtti álláskeresői támogatást** kell megállapítani a jogszabályban rögzített feltételek esetén.

Az álláskereső részére járó álláskeresői járadék, álláskeresői segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos helyközi utazási **költségtérítés** állapítható meg az Flt. 32. §-a szerint.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és

hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzők közül a támogatásokat.

Az Mötv. az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.

A lakásfenntartási települési támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A polgármester a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, illetve a közös költséghez lakásfenntartási települési támogatást nyújt. A lakásfenntartási települési támogatás rászorultság esetén a települési támogatásról szóló önkormányzati rendeletben foglalt feltételek alapján állapítható meg.

Igen lényeges az Ebktv. 26. §-ának (3) bekezdésének figyelembe vétele a lakhatási helyzet, illetve a szegregátumok vizsgálata és a megfogalmazandó intézkedések során. A rendelkezés rögzíti, hogy „a lakáshoz jutási feltételek meghatározása nem irányulhat arra, hogy a 8. §-ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes csoportok valamely településen, illetve településrészen mesterségesen, nem a csoport önkéntes elhatározása alapján elkülönüljenek.” Az Ebktv. tiltja a lakáshoz jutási feltételek olyan módon való meghatározását, ami alapján egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok egy adott településen vagy településrészen belül mesterségesen elkülönülnek. Ezt elsősorban a település drágábban és olcsóbban értékesíthető telkekre, ingatlanokra történő felosztásával, kettéosztásával lehet megvalósítani. A törvényi tilalom része, hogy a mesterséges elkülönülés a csoport tagjainak szándékán kívül valósuljon meg, azaz abban az esetben, ha egyes személyek vagy e személyek csoportja önként, kényszer nélkül kíván a település egy különálló részén élni anélkül, hogy ez a helyzet bizonyos lakáshoz jutási feltételek diszkriminatív meghatározásán alapult volna, az nem minősíthető az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások
2008	2601	50	9	3	0	0	n.a.	n.a.
2009	2604	47	8	3	0	0	n.a.	n.a.
2010	2606	45	8	3	0	0	n.a.	n.a.
2011	2613	42	8	3	0	0	n.a.	n.a.
2012	2607	42	8	3	0	0	n.a.	n.a.
2013	2607	30	8	3	0	0	n.a.	n.a.
2014	2607	30	6	4	0	0	n.a.	n.a.
2015	2608	30	6	4	0	0	n.a.	n.a.
2016	2616	30	6	4	6	0	n.a.	n.a.
2017	2619	30	6	4	6	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma (fő)	rendkívüli települési támogatásban részesülők száma (fő)
2008	26	n.a.
2009	28	n.a.
2010	29	n.a.
2011	213	n.a.
2012	204	n.a.
2013	232	55
2014	215	84
2015	207	129
2016	77	116
2017	65	110

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adat

A lakásfenntartási támogatási igények drasztikus emelkedése volt tapasztalható 2008 és 2013 között, majd 2015-ig kisebb mértékben, utána erősen csökkent a támogatásban részesítettek száma, 2017-ben 65 fő volt csupán, melynek oka, hogy az Szt. 45. § szerinti felhatalmazás alapján a jogalkotó 2015. március 1. napjától a képviselő-testület rendeletalkotási kötelezettségét írta elő e tárgyban és a támogatás finanszírozása – a korábbi központi támogatás helyett – az önkormányzat saját bevétele terhére valósul meg.

3.5 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

E fejezet jogszabályi környezetét az alábbiakban foglaljuk össze. Elsőként kiemeljük az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

Az Szt. kötelező feladatként előírja a szociális támogatási rendszer biztosítását, valamint az alapszolgáltatásokat nyújtó intézmény működtetését. Enying Város Önkormányzata Képviselő-testületének a települési támogatásról szóló 8/2018. (IV. 18.) önkormányzati rendelete szabályozza a településen igénybe vehető pénzbeli és természetbeni támogatások rendszerét. A rendelet célja, hogy Enying város lakóinak szociális biztonsága érdekében meghatározza a helyi önkormányzat szociális ellátás iránti kérelem benyújtásának módját és egyéb eljárási szabályokat, a szociális ellátásokra való jogosultságot. Az alapszolgáltatás megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Egy adott település egészségügyi ellátórendszerének kihasználtságát nagymértékben befolyásolja a lakosság korösszetétele. A kor előrehaladtával természetesen egyre gyakrabban jelentkeznek a különböző egészségügyi problémák, amelyek megterhelik az alapellátást és erre az egészségügyi, valamint a szociális ellátórendszernek is fel kell készülnie. Enyingen három házi- és két gyermek- illetve két fogorvosi körzet működik. A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma kettő, a házi gyermekorvosok száma viszont mindössze egy fő. A központi orvosi ügyelet fenntartója az önkormányzat, működtetője az Emergency Service Kft. A városban önálló mentőállomás is működik a 8130 Enying, Fő u. 3 szám alatt, melynek épülete akadálymentes. A településen egy gyógyszertár található.

A városban a Fejér Megyei Szent György Egyetemi Oktató Kórház intézményeként újonnan épített, modern szakorvosi rendelő is működik, ahol nem csak a város, hanem a környező települések lakossága is ellátást kap. Belgyógyászat, sebészet, fül-orr-gégészet, urológia, szemészet, ortopédia, tüdőgyógyászat, fizikoterápia, röntgen, ultrahang, reumatológia, nőgyógyászat, pszichiátria, addiktológia, ideg szakrendelés és laboratórium áll a betegek rendelkezésére.

Az idős népesség szegényesedését mutatja, a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők arányának folyamatos és drasztikus emelkedése az utóbbi években. Míg 2013-ban csak 82 főnek volt erre szüksége, 2014-ben már 191, 2015-től pedig már 200 feletti ügyfél rendelkezett közgyógyellátási igazolvánnyal.

3.5.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2007	5	3	2
2008	5	3	2
2009	5	3	2
2010	5	3	2
2011	5	3	2
2012	5	3	2
2013	5	3	2
2014	5	3	2
2015	5	3	2
2016	5	3	2
2017	5	3	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.5.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2007	312
2008	208
2009	158
2010	203
2011	189
2012	191
2013	82
2014	191
2015	222
2016	212

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.5.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	42
2009	51
2010	47
2011	39
2012	n.a.
2013	n.a.
2014	n.a.
2015	n.a.
2016	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6. A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Enying Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata 2014. október 27. óta működik a településen. Az eltelt több mint három év során a rendelkezésükre álló működési finanszírozás és a helyi önkormányzattól 2015-2016. években kapott támogatás terhére a főleg a hátrányosabb sorsú gyermekeknek nyújtottak segítséget, például az iskolások részére könyvtámogatással, első osztályosok részére tanévkezdő csomag támogatással, roma néptánc ingyenes oktatásával. A nemzetiségi önkormányzat együttműködési megállapodást kötött a Berhidai Roma Nemzetiségi Önkormányzattal és a Fejér Megyei Cigány Területi Nemzetiségi Önkormányzattal, továbbá létrejött a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 80. § (2) bekezdése alapján a települési önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat közötti együttműködési megállapodás.

3.7. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nem minden munkanélküli regisztrálja magát a járási hivataloknál, a közfoglalkoztatásban sokan bennragadnak.	Tájékoztatás, információk elérhetővé tétele a munkanélkülieknek adható támogatásokról. A megtartott fórumokon adatgyűjtés (a nem regisztrált munkanélküliek elérése érdekében). Tranzitálás a nyílt munkaerőpiacra. A nem regisztrált munkanélküliek járási hivatalba való beutaztatásának biztosítása.
Magas munkanélküliségi ráta az országos arányhoz képest, ami a valóságban még nagyobb lehet (lásd fentebb), illetve az adatok alapján a 180 napnál régebben regisztráltak aránya is magas (pl.: 41 %).	Önkéntes, közérdekű munkalehetőség biztosítása/tájékoztatás. A közfoglalkoztatás fenntartása szükséges a jövőben is, de fokozottan össze kell kapcsolni kompetenciafejlesztő képzésekkel (a képzettségnek, képességek fejlettségének megfelelő munka).
Az EU-s projektek nyújtotta foglalkoztatási lehetőségekre (TOP keretében) nehéz a célcsoport mozgósítása. Gyakran akadályozza a munkába állást az alacsony iskolai végzettség, a nyolc osztály befejezésének hiánya is.	A támogatott foglalkoztatási lehetőségekről fokozott lakossági és munkáltatói tájékoztatás, foglalkoztatási fórumok, álláskereső börze megtartása. Motivációs tréningek szervezése. A nyolc osztály elvégzését segítő programok, képzések megszervezése.
A mélyszegénységben élők egészségi állapota romlik, magas az életmódból eredő betegségek száma, az egészségügyi alapellátás túlterhelt.	Az uniós programokon belül tervezett egészségnapokra való mozgósítás. Egészségügyi szűrővizsgálatok biztosítása.
A mélyszegénységben élők érdekérvényesítő képessége alacsony, a közszférában dolgozók esélyegyenlőséget erősítő tevékenysége kevésbé jelenik meg. Az egyenlő bánásmód elvei is sérülhetnek, bár ezek nehezen mérhetők.	A közszférában dolgozók esélyegyenlőségi érzékenyítő képzésének megszervezése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Népességi adatokból kivonat

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	3484	3377	6861	51%	49%
0-2 évesek			195		
0-14 éves	496	509	1005	50%	50%
15-17 éves	105	98	203	52%	48%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2007	1047	1046	100,1
2008	1062	1040	102,1
2009	1084	1030	105,2
2010	1084	1004	108,0
2011	1068	1001	106,7
2012	1077	997	108,0
2013	1103	1005	109,8
2014	1143	1000	114,3
2015	1157	996	116,2
2016	1151	1005	114,5

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az alábbiakban segítségül elsőként áttekintjük a gyermekek helyzetének elemzéséhez kapcsolódó definíciókat és szabályozást.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza [Gyvt. 5. § n) pont].

A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyámhatóság feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzübeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó

gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

- Pénzbeli és természetbeni ellátások:
  - a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
  - c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
  - d) az otthonteremtési támogatás,
  - e) a gyermekétkeztetés.
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:
  - a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
  - b) a gyermekek napközbeni ellátása,
  - c) a gyermekek átmeneti gondozása
  - d) Biztos Kezdet Gyerekház.
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:
  - a) az otthont nyújtó ellátás,
  - b) az utógondozói ellátás,
  - c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.
- A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:
  - a) a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
  - b) a védelembe vétel,
  - c) a családbafogadás,
  - d) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
  - e) a nevelésbe vétel,
  - f) nevelési felügyelet elrendelése,
  - g) az utógondozás elrendelése,
  - h) az utógondozói ellátás elrendelése
  - i) a megelőző pártfogás elrendelése.
- Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:
  - a) a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szervek és személyek (Gyvt. 16. §),
  - b) a fővárosi főjegyző,
  - c) a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény fenntartója, intézményvezetője,
  - d) a helyettes szülő, nevelőszülő,
  - e) a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátottjogi képviselő,
  - f) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
  - g) a gyermekvédelmi szakértői bizottság.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény meghatározása szerint hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll: a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik, b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha

a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy, c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek. Halmozottan hátrányos helyzetű a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a Gyvt. 67/A. § (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll, b) a nevelésbe vett gyermek, c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt. A jogszabályok szerint a jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított statisztikai adatokat minden év október 31-ig megküldi az illetékes kormányhivatal részére (Nktv. 27-29. §).

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt.-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg [Gyvt. 18. § (1) bek. a)]. A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

Gyermekekétkeztetés: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére.

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek: Elsősorban a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény szerinti menedékjogot kérő, menekült, menedékes, oltalmazott vagy humanitárius tartózkodási engedéllyel rendelkező gyermekek helyzetére szükséges kitérni. A menedékes - rászorultsága esetén - jogosult a befogadás anyagi feltételeire, valamint ellátásra és támogatásra. A menekültügyi hatóság, valamint a jegyző az ellátásra, támogatásra vonatkozóan határozattal dönt (2007. évi LXXX. törvény 32. §).

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A szociális alap- és szakellátáshoz kapcsolódó szempontok érvényesítése, tehát a gyermekek megfelelő ellátáshoz történő hozzáférése érdekében szakmaközi, tehát nemcsak a szociális terület szakembereinek objektívabb probléma-megközelítése és helyzetelemzése indokolt. A HEP során ezért a cél a jelzőrendszer tényleges, helyi működésének feltérképezése és esetleges hiányosságainak hatékony és mérhető orvoslása. A jelzőrendszer standarjainak hiányosságai és a környezettanulmányok szenzitív adatokra vonatkozó szabályozása helyi korrekciókat és odafigyelést kíván.

A veszélyeztetettséget a jelzőrendszer széleskörű, minden jelzőrendszeri tag bevonásával kell meghatározni. A veszélyeztetettség helyzetének felismerése gyakran az együttműködésre kötelezett szakemberek hiányos jelzései miatt maradnak rejtve. A rendelet szerint definiált veszélyeztetettség – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot - gyakran igen nehezen felismerhető helyzetekből adódik. Igen nagy a látencia a gyermekek bántalmazása, a szexuális abúzus, gyerek és/vagy szülő alkohol- vagy drogfogyasztása kapcsán. A

látencia okai között szerepel, hogy a sértett gyermek gyakran nem tudja, hová fordulhat segítségért, illetve a bántalmazott gyermek és családja nem kerül a gyermekvédelmi rendszer látókörébe, nem kerül kapcsolatba olyan szakemberekkel, akik a bántalmazás gyanújára felfigyelhetnének (ld. ombudsman jelentése az AJB-2227/2010). A helyzetelemzés során ezért nemcsak a meglévő szolgáltatások felsorolását, hanem azok ismertségét, „akadálymentességét” és hatékonyságát is szükséges feltárni és mérni.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos rendelkezések során, a védelemben vétel elrendelése esetén, illetőleg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, továbbá a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megilletik. Tájékoztatni kell továbbá a szülőt arról is, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek mikor minősül halmozottan hátrányos helyzetűnek.

Az igazolatlan iskolai hiányzás és ennek következményeként a családi pótlék felfüggesztése esetében a jogalkotó szándéka a gyakorlatban nem mindig érvényesül, azaz az iskolai hiányzás valódi oka, annak részletes feltárása gyakran rejtve marad. Az iskolai hiányzás oka mögött előfordulhat a család részéről történő bántalmazás vagy lehet, hogy a veszélyeztetett helyzet azért áll elő, mert a gyermek anyagi vagy egyéb okokból családfenntartói vagy egyéb funkciókat lát el (dolgozik, ápol valakit, stb.) .

4.1.1. számú táblázat - Védelemben vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelemben vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelemben vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	11	4	66
2009	15	9	56
2010	20	2	64
2011	20	17	64
2012	21	n.a.	46
2013	n.a.	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.
2016	20	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2007	403	n.a.	1	1	44
2008	449	46	1	1	45
2009	503	42	1	1	42
2010	581	44	1	1	45
2011	591	31	0	0	41

2012	522	35	0	0	36
2013	506	29	4	0	28
2014	462	23	4	0	0 ¹
2015	379	19	0	0	0
2016	327	20	0	0	0
2017	275	13	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	74	83	38	347	0	93
2009	102	90	28	302	9	104
2010	106	103	19	287	23	104
2011	114	129	23	289	31	104
2012	104	130	26	278	35	0
2013	n.a	120	27	n.a	33	n.a
2014	73	112	24	n.a	23	n.a
2015	97	95	20	n.a	11 ²	72
2016	184	86	17	n.a	0	49
2017	163	72	29	n.a	0	80

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

4.2 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Mötv. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások: A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával

¹ 2014.01.01. napjától megszűnt ellátási forma (Beolvadt az önkormányzati segélybe)

² Gyvt. 172. § (1) 2015. június 4-ét követően a 20/C. § szerinti óvodáztatási támogatás megállapítása iránti kérelem, - ideértve a támogatás ismételt megállapítása iránti kérelmet is, - nem nyújtható be.

szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjait, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, társulás, egyház, civil szervezet, stb.) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

- A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái
  - a) a bölcsőde
  - b) a mini bölcsőde,
  - c) a munkahelyi bölcsőde,
  - d) a családi bölcsőde,
  - e) az alternatív napközbeni ellátás.
- A gyermekek átmeneti gondozása keretében – kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról, vagyis teljes körű ellátásáról kell gondoskodni.
- Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése: a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. Az Szt. rendelkezése szerint a nappali ellátás keretében gondoskodni kell többek között a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek napközbeni tartózkodásáról, étkeztetéséről.
- Gyermekétkeztetés: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkeztést és két további étkeztést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Ezen szabályokat kell alkalmazni a nyári gyermekétkeztetés esetében is.

Enyingen a család- és gyermekjóléti szolgáltatás feladatait az Enyingi Család- és Gyermekjóléti Központ látja el a 8130 Enying, Kossuth Lajos utca 22. szám alatt. Az intézmény központhoz tartozó hatáskörét a járás települései tekintetében látja el. Ügyfelfogadási ideje hétfőtől-péntekig: 8.00-16.00 között van. A szociális alapszolgáltatás feladatait az Enyingi Egyesített Szociális Intézmény útján biztosítja a helyi önkormányzat.

Az enyingi lakosok legnagyobb mértékben a család- és gyermekjóléti szolgáltatásokat veszik igénybe.

A jelzőrendszer tagjai leggyakrabban az alábbi problémákat jelzik:

- a családgondozónak: családon belüli bántalmazás, családi konfliktus, labilis mentális állapotú személy, elhanyagolt idős személy, válságban lévő várandós anya,

- a gyermekjóléti szolgálatnak: igazolatlan iskolai mulasztások, iskolai magatartási problémák, elhanyagolás, bántalmazás.

A kliensek leggyakrabban az alábbiakkal keresik fel:

- a családgondozót: családi konfliktus, anyagi nehézségek, hátralekók ügyintézése, ellátatlan, magára hagyott személyek a családban,
- a gyermekjóléti szolgálatot: gyermeknevelési problémák, kapcsolattartási problémák, szülő-gyermek konfliktus, iskolai beilleszkedési problémák, szülő általi gyermekelhanyagolás.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma Enyingen

év	Hátrányos helyzetű gyermekek száma (fő)	Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (fő)
2013	35	23
2014	71	51
2015	57	22
2016	85	8
2017	86	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A járásban működő Enyingi Család- és Gyermekjóléti Központ által ellátott gyermekek száma Enyingen összesen 81 fő. Enyingen, Lepsényben, Mezőszentgyörgyön alapellátásban 25, 34, illetve 20 gyermek részesül. Védelembe vett gyermekből a járás székhelyén 36, Lepsényben 12, míg Mezőszentgyörgyön 15 van, átmeneti neveltből pedig az előbb említett településeken 20, 5, illetve 8 fő. Az összes gondozott gyermek száma 346, ebből az alapellátásban részesülők száma 199, védelembe vettek száma 87, míg az átmeneti neveltek száma 59.

Korcsoport	Alapellátott	Védelembe vett	Átmeneti nevelt	Összes gondozott
0-3 éves	2	1	0	3
4-6 éves	4	2	2	8
7-14 éves	3	19	11	33
15-18 éves	16	14	7	37
Összesen	25	36	20	81

Az intézménynek jelzett esetek típusai, az igénybe vevők száma:

A szociális intézmények jelzett esetek típusai	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2016
Anyagi	1764	1992	1927	2104	2812	2578	1150	n.a
Párkapcsolati	242	398	256	169	425	395	250	n.a
Egészségügyi veszélyeztetettség	180	253	219	135	330	220	111	n.a
Gyermekehanyagolás	15	28	59	96	98	103	45	n.a
Idősek magára maradottsága	2	2	3	5	5	6	4	n.a

A táblázatból jól látszik, hogy elsősorban anyagi típusú problémákkal fordulnak az intézményhez³. Jelentős még a párkapcsolati problémákban való segítségkérés és az egészségügyi veszélyeztetettség.

³ 2015. december 31-ig a család- és gyermekjóléti feladatokat az Enyingi Egyesített Szociális Intézmény útján biztosította az önkormányzat.

Családok anyagi helyzete:

	Nagyon jó körülmények között él (családok becsült száma)	Jó körülmények között él	Közepes körülmények között él	Szegény	Mélyszegény
Családok száma 2013	210	250	850	920	170
Családok száma 2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Az intézménnyel kapcsolatban álló családok túlnyomó többsége szegénynek mondható. Közel azonos a közepes anyagi körülmények között élő családok aránya, a jó és a nagyon jó körülmények között élő családok aránya szintén azonos, de ez az arány jóval elmarad a szegény családok arányától. A mélyszegénységben élő családok szintén beazonosíthatóak a településen.

Családok káros szenvedélyei:

	Túlzott alkohol- fogyasztás (családok száma, becsült adat)	Erős dohányzás	Gyermek(ek) elhanyagolása	Sivár érzelm i élet	Családon belüli fizikai erőszak	Családon belüli érzelmi, verbális erőszak
Családok száma 2013	960	1440	300	400	50	900
Családok száma 2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

A káros szenvedélyek közül leggyakoribb az erős dohányzás és a túlzott alkoholfogyasztás, ez a kettő összességében több, mint kétezer családot érint. A devianciák közül – sajnos – jelen van a családon belüli erőszak és a sivár érzelmi élet.

Enying ellátási területén a 2015. év során összesen 23 család 25 veszélyeztetett gyermekét gondozták alapellátásban, 23 család 36 gyermeke állt védelem alatt, 10 család 20 gyermeke átmeneti nevelt. Összesen tehát 56 család 81 gyermeke volt gyermekvédelmi alap- vagy szakellátásban. Eseti ügyvitel 42 család 42 gyermekét érintette. Az elmúlt évben összesen 50 jelzés érkezett a szolgálathoz a 2015-ös évi beszámoló alapján, a legtöbb jelzés (34) közoktatási intézményektől. A családok elsősorban anyagi nehézségeik és gyermeknevelési problémák végett kerültek a gyermekjóléti központ látóterébe függetlenül attól, hogy önként keresték fel a szolgálatot, vagy a jelzőrendszer küldte őket.

A beszámoló alapján az igazolatlan tanórák száma jelentősen megnőtt az utóbbi években, ez is visszavezethető a következtelen nevelésre is, a szülők gyakran tehetetlenek gyermekeikkel szemben. Az 50 órát meghaladó igazolatlan hiányzás esetén történő családi pótlék utalásának szüneteltetésével visszaszorult az esetek száma, kevesebb gyermek, de jóval magasabb számban hiányzott igazolatlanul iskolából. A problémás családok esetében nagy probléma a családi pótlék, mint egyedüli bevétel megvonása.

Adatok a családsegítő szolgáltatást igénybe vevőkről 2015 évben

A probléma típusa	Esetek száma
Életviteli	21
Családi-kapcsolati	12
Családon belüli bántalmazás	0
Lelki-mentális	11
Gyermekevelési	5
Anyagi	53
Foglalkoztatással kapcsolatos	28
Egészségkárosodás következménye	0
Ügyintézéshez segítségkérés	32
Információkérés	48
Egyéb	0
Összesen	210
Összesenből: - több probléma együttes előfordulása	82
Krízishelyzet	12

A hatékonyság érdekében figyelemmel kísérik a lakosság szociális és mentálhigiénés helyzetét, az egyén és a család életében előforduló problémákat, azok okait és jelzik az illetékes hatóság vagy szolgáltatást nyújtó szerv felé. A hatékony segítségnyújtás érdekében a Központ együttműködik az ellátási területén működő szociális, gyermekjóléti, egészségügyi, oktatási és munkaügyi szolgáltatókkal.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A település gyermekvédelmi jelzőrendszerének szerves részét képezi a védőnői szolgálat. Enyingen három védőnő dolgozik, akik közelről ismerik az általuk ellátott családokat, tevékenységük kiterjed az egész településre. A városban három védőnői körzetet alakítottak ki. A védőnői tanácsadó címe: 8130 Enying, Szabadság tér 7., épülete akadálymentes. A védőnők feladatát a munkaköri leírásában szabályozzák, mely összhangban áll a jogszabályban előírt feladatokkal.

A települések életében elengedhetetlen, hogy a szociális jelzőrendszer tagjai (családsegítő, gyermekjóléti szolgálat, védőnő) folyamatosan jelezzék, milyen problémákat tapasztalnak a munkájuk során, milyen jellegű segítségkérésekkel találkoznak a mindennapokban. A Központ jelzett eseteiből az látszik, hogy általában családon belüli bántalmazás, családi konfliktus, labilis mentális állapotú személy, ellátatlan idős beteg, várandós anyák válsághelyzetével kapcsolatosak.

A védőnői adatszolgáltatás alapján elmondható, hogy mindhárom körzetben leginkább közepes, vagy jó anyagi körülmények között élnek a családok. Alacsonyabb mértékben jellemző a szegény családok aránya a településen és elenyésző a mélyszegénységben élők aránya.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	3	96
2009	3	92
2010	3	90
2011	3	87
2012	3	65
2013	3	82
2014	3	75
2015	3	90
2016	3	100
2017	3	105

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.3.1. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	3	287	96
2009	3	275	92
2010	3	271	90
2011	3	261	87
2012	3	196	65
2013	3	190	70
2014	3	170	60
2015	3	200	85
2016	3	210	90
2017	3	205	88

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Enyingen két házi gyermekorvosi körzet működik, azonban a feladatellátást egy házi gyermekorvos végzi, a I. számú házi gyermekorvosi körzet 2012.05.30. óta betöltetlen.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-nevelési) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Az Enyingi Városi Bölcsőde és az Enyingi Szirombontogató Óvoda feladatai közé tartozik a 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-nevelési) ellátási igényeinek (pl. korai fejlesztés) jogszabály keretei közötti ellátása.

d) gyermekjóléti alapellátás mutatói

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2007	1	24	6	20
2008	1	26	6	20
2009	1	27	4	20
2010	1	26	9	24
2011	1	26	8	30
2012	1	30	17	30
2013	1	30	7	30
2014	1	30	2	30
2015	1	30	0	30
2016	1	31	6	30

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati nyilvántartás

4.3.3. számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközik száma	férőhelyek száma családi napközikben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2008	289	1	20	0	0	0	20
2009	277	1	20	0	0	0	20
2010	253	1	24	0	0	0	24
2011	259	1	30	0	0	0	30
2012	261	1	30	0	0	0	30
2013	265	1	30	0	0	0	30
2014	243	1	30	0	0	0	30
2015	262	1	30	0	0	0	30
2016	259	1	30	0	0	0	30

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

e) Óvodai és általános iskolai adatok

A városban egy óvoda található 4 telephellyel, valamint a Batthyány Fülöp Gimnázium és Általános Iskola a Székesfehérvári Tankerületi Központ, a Tinódi Lantos Sebestyén Református Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola pedig a református egyház fenntartásában működik. A Tinódi Lantos Sebestyén Református Iskola a '48-as államosítást követően 1996-ban indul újra - ekkor egyelőre zeneiskolaként (alapító-igazgatója: Hajdú Zoltán református lelkész). Később a néptánc, képző- és iparművészet, valamint dráma művészeti ágak képzése is elindul. 2002-től általános iskolai képzés is folyik a falak között, de ennek és a többi művészeti tanszak sok elismeréssel díjazott működése ellenére a mai napig a városban leginkább csak zeneiskolaként emlegetik a Tinódit, mely 2007-ben kiválóra minősített alapfokú művészetoktatási intézmény lett.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG		db
Az óvoda telephelyeinek száma		4
Óvodai férőhelyek száma		253
Óvodai csoportok száma		11
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):		6h-17h
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()		-
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	21	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	21	0
Gyógypedagógusok létszáma	1	0
Dajka/gondozónő	10	0
Kisegítő személyzet	7	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 2.

év	Helyhiány miatt elutasított gyermekek száma (fő)	Ebből hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű (fő)
2008	0	0
2009	0	0
2010	0	0
2011	28	0
2012	0	0
2013	0	0
2014	0	0
2015	0	0
2016	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat- ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	289	10	230	3	226	0
2009	277	10	230	3	237	0
2010	253	10	230	3	242	0
2011	259	10	232	3	238	0
2012	261	10	232	3	229	0
2013	265	10	232	3	235	0
2014	243	10	232	3	230	0
2015	262	11	252	3	226	0
2016	259	11	253	4	238	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	260	251	511	266	52,1
2011/2012	264	251	515	261	50,7
2012/2013	260	267	527	280	53,1
2013/2014	252	260	515	287	55,7
2014/2015	258	247	505	295	58,4
2015/2016	238	246	484	335	69,2
2016/2017	228	236	464	310	66,8

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	14	12	26	0	0	0	2
2011/2012	13	12	25	0	0	0	2
2012/2013	12	13	25	0	0	0	2
2014/2015	12	13	25	0	0	0	2
2015/2016	12	13	25	0	0	0	2
2016/2017	11	12	23	0	0	0	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

f) Gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei)

A szünidei gyermekétkeztetésnél az állam által az önkormányzatnak nyújtandó támogatás feltétele, hogy a települési önkormányzat vállalja, hogy (2012-ben) legalább 44, legfeljebb 54 munkanapon keresztül biztosítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú gyermekek (a továbbiakban: rászoruló gyermekek) étkeztetését napi egyszeri melegétkeztetés formájában a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 151. § (1) bekezdés g) pontja alapján ingyenesen vagy kedvezményesen. A nyári gyermekétkeztetés lehetőségével több éven át élt az önkormányzat, de 2012. óta nem tudta biztosítani ezt az ellátást különös figyelemmel a jogszabályi környezet (évről-évre megújuló végrehajtási rendelet) változására és az abban foglalt feltételekre, továbbá a település anyagi lehetőségeire. (Mutatóit a 4.1.3. számú táblázat utolsó oszlopa mutatja.) Azonban 2015-től – a Gyvt. átfogó gyermekétkeztetési szabályainak módosításától – a központi finanszírozás alapján az önkormányzat ismét biztosítani tudja ezen ellátási formát.

A Gyvt. 41. § (1) értelmében a gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerőpiaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A kedvezményekre vonatkozó jogszabályok: a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény, az éves költségvetési törvény, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény.

A fentiekben kifejtett - a településre vonatkozó - mutatók a 4.1.3. számú táblázatban találhatóak.

4.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A jogszabályi környezet változása okán az óvodai, iskolai szociális munka erőforrását bővíteni kell	Lehetőleg pályázati forrás igénybevételel bővítés, esetlegesen új módszertanok bevezetése, munkavállalók felvétele.
HH és HHH adatok közötti nagymérvű különbség → feltételezhetően nem működik megfelelően a nyilatkoztatás → nincsenek megbízható adatok a HHH gyerekekről. Információ hiány tapasztalható a hátrányos helyzetű gyermekek, illetve a halmozottan hátrányos helyzetűek intézményi beazonosítása területén, HHH családok életmódjáról, a támogatások célzottságáról. Nincsenek megbízható adatok a HHH gyerekek fejlődését segítő támogatások hatásáról.	1. A szociális ellátórendszerben dolgozók bevonásával szükséges a településen megteremteni a hátrányos, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozó adatszolgáltatást. 2. Tájékoztatás a HHH státusz előnyeiről (védőnői hálózat, óvoda- és iskolapedagógusok, családsegítő szolgálat munkatársai, jegyző). 3. Adatgyűjtés és folyamatos aktualizálás, „HHH térkép” készítése.
A humán területen érzékelhető pedagógus, szociális munkás szakemberek hiánya.	Humánkapacitás fejlesztése, továbbképzések szervezése, enyingi életpálya modell kidolgozása, fiatal pályakezdő szakemberek településre vonzása.
A hátrányos helyzetű gyerekek továbbtanulását, tehetséggondozását támogató programok hiányoznak.	Uniós pályázati források bevonásával ösztöndíj program indítása.
SNI-s gyermekek fejlesztésekhez szükséges eszközpark és szakemberek az igénynél kisebb arányba állnak rendelkezésre.	Uniós pályázati forrás bevonásával óvodai fejlesztő eszközök beszerzése, fejlesztő pedagógus óraszámának növelése.
Óvodás, iskolás gyermeket nevelő HH-ás családok információhoz jutása nehézkes.	Uniós pályázati forrás bevonásával szülőakadémia keretében tudásfejlesztés, információ átadás.
Korai iskolaelhagyás.	Iskolai mentor alkalmazása.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,

- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

A foglalkoztatási, illetve munkaerő-piaci ellátásokról, szolgáltatásokról ld. a 3. 3. pontot.

Az Enyingi járásban a nők foglalkoztatási rátája elmarad a férfiakétól, ennek az eltérésnek az egyik oka, hogy a nők szülés után az átlagosnál lényegesen később térnek vissza a munkaerőpiacra, sokan közülük gondozzák a fogyatékos, idős hozzátartozókat is. Ráadásul az Enyingi járás gazdasági szerkezetében a megyei iparral szemben a mezőgazdasági struktúra dominál, így a nők munkaerőpiaci integrációja fokozott kihívásokkal küzd, egy erősen öregedő helyi társadalomban. Ezen a helyzeten csak széles társadalmi összefogással, fejlesztő-támogató, motiváló szakmai szolgáltatásokkal, a Fejér Megyei és a Járási Foglalkoztatási és Gazdaságfejlesztési Stratégiával összhangban lehet változtatni, a munkaadók és tágabb társadalmi környezet attitűdjének formálásával együtt, szoros együttműködésben az EFOP-1.2.6 Családbarát ország kiemelt felhívás megvalósítójával.

Az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer adatai alapján az Enyingi járásban a munkaképes korú (18-59 éves) férfiak aránya 63,014 százalék, a munkaképes korú (18-54 éves) nők aránya pedig 49,01 százalék volt. Ugyanebben az évben 100 munkaképes korú férfira 8,763 fő regisztrált munkanélküli férfi jutott, míg 100 munkaképes korú (18-54 éves) nőre 9,516 fő regisztrált munkanélküli nő.

Az Echo Survey Szociológiai Kutatóintézetnek 2015-ben volt egy kutatása, amelynek célja a kismamák, kisgyermekes nők visszatérési esélyeinek, illetve a kisgyermekes pályakezdők munkába állási esélyeinek empirikus kutatása volt a foglalkoztatáspolitikai eszközök és a családtámogatási modellek viszonyrendszerében Magyarországon, különös tekintettel a nők életstratégiájára vonatkozóan. A kutatásban kisgyermekes nőnek tekintették a kutatók a hat éven aluli gyermeket nevelő nőket. A válaszadók szerint Magyarországon a gyermekvállalás hátrányosan érinti a nők elhelyezkedési esélyeit, minél több gyermeket vállalnak, annál inkább hátrányos helyzetbe kerülnek a munkavállalás során. A megkérdezettek negatívabbnak vélik a gyermekvállalás hatását az elhelyezkedésre általánosságban, mint saját magukra vonatkoztatva. Jellemző, hogy a válaszadók szerint a kisgyermekesek problémáinak megoldása elsősorban a család és az állam együttes feladata. A magasabb iskolai végzettségűek és a kevesebb gyermeket vállalók nagyobb arányban mennek vissza az előző munkahelyükre a gyerekekkel otthon töltött időszak

után. A megkérdezettek harmada nem dolgozott a legkisebb gyermek születése előtt. A munkaerőpiacról történő kiesés nem csak és nem elsősorban a szaktudás avulása miatt jelent nagy hátrányt a kisgyerekes nőknek. Fontos probléma lehet a kapcsolati háló gyengülése, ám a szakmai, munkahelyi kapcsolatok ápolása segítheti a visszatérést. A megkérdezettek több mint fele tartotta a kapcsolatot a munkahelyével, a gyermekével otthon töltött időszakban. A magasabb iskolai végzettségűek nagyobb arányban tartják a kapcsolatot a munkahelyükkel. Minden tízedik megkérdezett dolgozik vagy dolgozott a gyermekével otthon töltött időszak alatt, leginkább anyagi okok miatt. A kisgyermekes nők döntő többsége szerint minden szempontból a legkisebb gyerek három éves korában lenne ideális munkába állnia, ám a főállásban dolgozók 40 százaléka ennél hamarabb kezdett dolgozni. A megkérdezettek csaknem fele az előző munkahelyére ment vissza vagy szeretne visszamenni. Leginkább az állami/önkormányzati intézményeknél dolgozók és a diplomások szeretnének visszamenni, illetve mentek vissza a szülés előtti munkahelyükre. A kisgyerekes nők egy része szeretne valamilyen formában visszatérni a munkaerőpiacra, ehhez leginkább képzésre, tájékoztatásra és legfőképpen családbarát környezetre lenne szükségük. A válaszadóknak azonban van egy olyan csoportja, akik csak anyagi kényszből vagy egyáltalán nem kívánnak munkába állni. A kisgyerekes nők munkába állásának legfőbb motivációja a fizetés, a második helyen a felnőtt társaság iránti igény áll. A szakmai ambíció csak kevesek döntésében kap szerepet. A gyerekszám emelkedésével csökken az előrelépés, a szakmai ambíciók, a felnőtt társaság és a jövőbeni magasabb összegű GYED mint motivációs tényező szerepe. Általánosságban elmondható, hogy minél több gyereke van valakinek, annál inkább jellemző, hogy a fizetés az egyetlen fontos szempont a munkavállalás során. A GYES-ről, GYED-ről való visszatéréskor, a munkahely kiválasztásánál a legfontosabb szempontok: 1) fizetés, 2) a munkaidő megfelelően az óvodai/bölcsődei menetrendnek, 3) biztos állás legyen, 4) a gyerek betegsége esetén otthon maradhasson. A karrierépítés és a munka érdekessége háttérbe szorul.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	2455	2683	5138	212	8,6%	268	10,0%	480	9,3%
2009	2443	2142	4585	295	12,1%	395	18,4%	690	15,0%
2010	2422	2647	5069	331	13,7%	348	13,1%	679	13,4%
2011	2416	2614	5030	314	13,0%	345	13,2%	659	13,1%
2012	2386	2589	4975	338	14,2%	344	13,3%	682	13,7%
2013	2362	2537	4899	280	11,9%	315	12,4%	595	12,1%
2014	2340	2501	4841	246	10,5%	239	9,6%	485	10,0%
2015	2283	2467	4750	188	8,2%	178	7,2%	366	7,7%
2016	2277	2428	4705	176	7,7%	145	6,0%	321	6,8%

Forrás: TeIR, Nemzetgazdasági Minisztérium

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi bölcsődei, munkahelyi bölcsődei, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Az e pontra vonatkozó jogszabályi környezet és rendelkezések tekintetében ld. a pénzügyi és természetbeni szociális ellátásokról szóló 3.3. pontot, a személyes gondoskodást nyújtó

szolgáltatásokhoz történő hozzáférésről szóló 3.5. pontot, valamint a gyermekek helyzetéről szóló 4. pontot.

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés. A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - különösen bölcsődében, mini bölcsődében, családi bölcsődében, nyári napközis otthonban, valamint óvodában, iskolában.

Bölcsőde - A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében. Bölcsődei ellátás Enyingen megoldott, jelenleg 35 ellátását biztosítja.

A **mini bölcsőde** - olyan bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, amely a gyermekek napközbeni ellátása keretében, a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja szerint, jogszabályban meghatározott szakirányú végzettséggel rendelkező személy által akár több, a 43. § szerinti bölcsődei intézményhez képest kisebb létszámú csoportban, valamint egyszerűbb személyi, tárgyi és működtetési feltételek mellett nyújt szakszerű gondozást és nevelést. Enyingen nincs mini bölcsődei ellátás, tekintettel arra, hogy a létszám a bölcsődei ellátás működtetését indokolja.

A **munkahelyi bölcsőde** - olyan bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatás, amelyet a foglalkoztató, vagy a foglalkoztatóval kötött megállapodás alapján a Gyvt. 5. § s) pontja szerinti fenntartó tart fenn, elsősorban a foglalkoztatónál keresőtevékenységet folytató személyek gyermekei bölcsődei ellátásának biztosítására. A foglalkoztatóval kötött megállapodás alapján a Gyvt. 5. § s) pontja szerinti fenntartó által működtetett szolgáltatásra is a munkahelyi bölcsődére vonatkozó szakmai és finanszírozási szabályokat kell alkalmazni. Enyingen nincs munkahelyi bölcsőde.

Családi bölcsőde - olyan bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatás, amelyet a szolgáltatás nyújtója a saját otthonában vagy más e célra kialakított helyiségben biztosít. Családi bölcsőde Enyingen nincs.

Alternatív napközbeni ellátás - a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott,

a) a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciós szolgáltatás,

b) a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés,

feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges - jogszabályban meghatározott - személyi és tárgyi feltételekkel.

Óvoda - Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. (Nkntv. 8. §) Az ellátás Enyingen megoldott.

Általános iskola - Az Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-étől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg. Az ellátás Enyingen megoldott.

5.2. számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközik száma	férőhelyek száma családi napközikben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2008	289	1	20	0	0	0	20
2009	277	1	20	0	0	0	20
2010	253	1	24	0	0	0	24
2011	259	1	30	0	0	0	30
2012	261	1	30	0	0	0	30
2013	265	1	30	0	0	0	30
2014	243	1	30	0	0	0	30
2015	262	1	30	0	0	0	30
2016	259	1	30	0	0	0	30

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A 4. pont alatt található táblázatok további mutatókkal szolgálnak e témakörben.

5.3. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét is szolgálja. A család- és nővédelmi gondozást az Eütv. 41. §-a rögzíti, ennek értelmében biztosítani szükséges a gyermekvállalás körülményeinek elősegítését a tanácsadás és gondozás eszközeivel, a családtervezéssel összefüggő ismeretek átadását és a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedéseket. Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz történő hozzáférésről. (ld. a 3.5. pontot)

5.4. A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény fent hivatkozott, XV. cikkére visszavezetve vizsgálható, hogy a helyi közéletben a nők és férfiak azonos jogai a politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében érvényesülnek-e. Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket. Az adatgyűjtés a nők adott településen való közéleti részvételét térképezi fel.

5.4. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselő-testület tagja	
	Férfi	Nő
2008	12	2
2009	11	3

2010	9	0
2011	9	0
2012	9	0
2013	9	0
2014	9	0
2015	6	3
2016	6	3
2017	6	3
2018	6	3

Forrás: Helyi adatgyűjtés

5.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nők rugalmas foglalkoztatását biztosító vállaltok, foglalkoztatók hiánya, a család és a munka összeegyeztetését segítő szolgáltatások, tanácsadások és képzések hiánya.	Vállalati, foglalkoztatói szemléletformáló programok. Család és munka összehangolását segítő képzések, tanácsadó szolgáltatások.
A nemek esélyegyenlőségével kapcsolatban nem állnak rendelkezésre megfelelő adatok. Munkáltatók béradatai, foglalkoztatásba kerüléssel kapcsolatos tapasztalatok hiányosak.	Adatgyűjtés a különböző statisztikai mutatók nemek szerinti megoszlásáról a releváns helyi partnerek bevonásával. Adatelemzés és problémafeltárás a nők esélyegyenlősége tekintetében. A nemek eltérő helyzetének, igényeinek ismeretén alapuló elemzés, a nemekre érzékeny, a nők és férfiak egyenlőségét szem előtt tartó tervezés és döntés.
Nincsenek krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (nincs családok átmeneti otthona és anyaotthon a településen), tájékozottság hiánya az igénybevevők részéről.	Családok átmeneti otthona és anyaotthon működtetése. Tájékoztatás a környéken elérhető ilyen típusú intézményekről.
Roma lányok számára esélynövelő programok nehezen elérhetőek. A „Nő az esély” kiemelt programba való bekapcsolódás lehetőségével kevesen éltek motiváció hiány miatt.	Motivációs tréningek tartása. Roma lányok foglalkoztatását, képzését támogató program indítása és megvalósítása.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1. Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2007	771	1219	1990
2008	761	1201	1962
2009	761	1166	1927
2010	757	1125	1882
2011	735	1124	1859
2012	716	1118	1834
2013	684	1089	1773
2014	656	1061	1717
2015	650	1046	1696
2016	632	1034	1666

Forrás: TelR, KSH Tstar

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók: A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

1. saját jogú és
2. hozzátartozói

nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

1. az öregségi nyugdíj,
2. a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

1. az özvegyi nyugdíj;
2. az árvaellátás;
3. a szülői nyugdíj;
4. a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
5. özvegyi járadék.

Időskorúak járadéka

A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. A Szt. 25. §-a szerint az ellátást a járási hivatal állapítja meg.

6.2. Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az Flt. 24. §-a értelmében a nyugdíjazáshoz közel álló álláskereső részére nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségterítés jár. Az álláskeresői segély feltételeit a Flt. 30. §-a rögzíti. Erről ld. még a 3. 3. pontot.

6.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Alapszolgáltatások - A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. Szakosított ellátási formák: Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

Az alapszolgáltatásokról és szakosított ellátási formákról – köztük az idősek érdekében szervezett szolgáltatásokról - ld. a 3.5. pontot.

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	1062	14	1%
2009	1084	15	1%
2010	1084	14	1%
2011	1068	8	1%
2012	1077	7	1%
2013	1103	1	1%
2014	1143	1	1%
2015	1157	1	1%
2016	1151	2	1%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2007	6
2008	5
2009	5
2010	7
2011	9
2012	10
2013	10

2014	11
2015	13
2016	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.4. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzet, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Aktív, munkaképes idők, nyugdíjasok szeretnének újra visszatérni a munkaerőpiacra a növekvő anyagi terhek miatt.	Nyugdíjas szövetkezet létrehozása, rugalmas foglalkoztatás-szervezési módok biztosítása.
Igényeknek megfelelő egészségügyi ellátás hiánya (demencia kezelése nem megoldott, hospice szolgáltatás nem megoldott a településen).	Igényfelmérés és igényeknek megfelelő intézményi hálózat kialakításában közreműködés. Prevenció (aktív idősor kereteinek megszervezése, pl. önkénteskedés).
Idők informatikai jártassága alacsony.	Informatikai tanfolyamok szervezése (könyvtár, releváns civil szervezetek, önkéntesek bevonásával). Informatikai eszközök hozzáférhetővé tételének propagálása.
Idők biztonságérzetének romlása.	További együttműködés a rendőrséggel és polgárőrséggel ennek javítása érdekében.
Senior korosztály tudáshasznosítása, aktív idősor lehetőségének hiánya.	CÉDRUS net program.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1. cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.) 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató akkreditált munkáltatókat és a fejlesztő foglalkoztatást végző foglalkoztatókat a központi költségvetés - jogszabályban meghatározottak szerint - támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
- b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült. (Flt. 57/B. §)

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Nem rendelkeznek olyan foglalkoztatási szakemberrel, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kísérje, ezért a sikertelen beszoktatás következménye a fogyatékos munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása. Javaslat folyamatos felkutatása a fogyatékos munkavállalókkal is betölthető álláshelyeknek, fogyatékosügyi mentor, tanácsadó foglalkoztatásával a fogyatékos személyek munkahelyi kísérésének biztosítása. Önkormányzati szakember képzése ez irányba, állami és civil munkaerő-piaci szolgáltató szervezet és a Munkaügyi Szövetség bevonása a feladat megoldásába.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki)

A foglalkoztatás akkor is megghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, például a településen belüli közlekedési akadályok miatt és a támogató szolgálattól sem kap segítséget. Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek. Elengedhetetlen a közintézmények – az Enyingi Városi Bölcsőde esetében már megvalósult feltételek szerinti – akadálymentesítése figyelemmel a vonatkozó jogszabályokra.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A saját lakókörnyezetben, lakóotthonban élő fogyatékos személyeknek nyújt alapszolgáltatást a támogató szolgálat. A támogató szolgálat többek között a különböző közösségi és szabadidős szolgáltatások elérésében (mind szállítás, mind kommunikáció szintjén) ad támogatást, emellett az igénybevevő környezetében, lakásán nyújt fejlesztést, gondozást, segíti az önálló életvitelt, támogatja az ön-érdekérvényesítést. A szolgáltatás minden igénylő számára elérhető a településen.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

Az alábbiakban felsoroljuk és röviden ismertetjük azokat az ellátási formákat, amelyeket jogszabályok biztosítanak a fogyatékkal élő személyek számára.

Ellátási formák:

- Fogyatékosági támogatás: A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzügyi juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.
- Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.
- Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult.
- Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult,
  1. aki közlekedőképeségében súlyosan akadályozott,
  2. aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
  3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül.

- Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:
Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás.
Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon.

Aktuális jogszabályok: Fot., A súlyos fogyatékos minősítésének és felülvizsgálatának valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól szóló 141/ 2000. (VIII. 9.) Korm. rendelet;
A mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról szóló 218/2003. (XII. 11.) Korm. rendelet;

Egyes szociális tárgyú törvények módosításáról szóló 2006. évi CXVII. törvény;

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet.

7.2.1. számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülő férfiak száma	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülő nők száma
2007	32	83
2008	30	77
2009	26	67
2010	21	62
2011	n.a	n.a
2012	111	169
2013	103	171
2014	98	165
2015	92	152
2016	88	150

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.2.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	0	n.a.	n.a.
2009	0	n.a.	n.a.
2010	0	n.a.	n.a.
2011	0	n.a.	n.a.
2012	0	n.a.	n.a.
2013	0	n.a.	n.a.
2014	0	n.a.	n.a.
2015	0	n.a.	n.a.
2016	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

7.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az alábbiakban kiemeljük azokat a területeket jogszabályi hivatkozással, amelyek a fogyatékkal élő személyek jogait biztosítják.

- **Környezet:** A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékozódási lehetőségekre. [Fot. 5. § (1)-(2)]
- **Kommunikáció:** A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit. (Fot. 6-7. §) A megfelelően hozzáférhető információ létrehozása olyan szakmai feladat, mely kezdetben nehézséget okozhat. Javasoljuk, azoknak a szolgáltató szervezeteknek a bevonását, melyek professzionális segítséget nyújthatnak.
- **Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés:** A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviszheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. (Fot. 7/A.-7/C. §)
- **Közlekedés:** A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. (Fot. 8-10. §) A hozzáférés biztosításakor két kihívás biztosan felmerül: egyrészt a megfelelő szaktudás bevonásának a kérdése, másrészt pedig az ehhez szükséges forrás.
- **Támogató szolgálat, segédeszköz:** fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevételét, továbbá segédeszközt. Az árhoz nyújtott támogatással beszerezhető segédeszközök körét és a támogatás módját, valamint mértékét külön jogszabály határozza meg. (Fot. 11. §)
- **Egészségügy:** A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. (Fot. 12. §) A modern emberi jogi szemlélet érvényesülése a fogyatékos emberek ellátása során alapelv.
- **Oktatás, képzés:** A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai

osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították. (Fot. 13. §)

- Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel: A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához (Fot. 17. §) 2011. évben megkezdődött a nagylétszámú ápoló -gondozó intézetek kiváltása támogatott lakhatási megoldásokká. Ez a folyamat, bár pozitív kimenetelében bizonyosak vagyunk, mégis számos konfliktust rejt magában. Javasoljuk megismerni a folyamat jogszabályi hátterét, valamint azokat a szakmai módszertani anyagokat, melyek ezt a közösségi alapú szolgáltatások felé való elmozdulást segítik.
- Kultúra, sport: A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára - sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni (Fot. 18. §) A hozzáférés biztosításakor két kihívás biztosan felmerül: egyrészt a megfelelő szaktudás bevonásának a kérdése, másrészt pedig az ehhez szükséges forrás.
- A rehabilitációhoz való jog: A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg. (Fot. 19-20. §) Az érintett célcsoport sok esetben nem rendelkezik megfelelő információval a saját jogai és lehetőségei tekintetében. Javasoljuk, hogy legyen számukra lehetőség hozzáférni a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság honlapjához, valamint dokumentumaihoz, továbbá azokhoz a jogsegély szolgáltatásokhoz, amelyeket érdekvédelmi szervezeteik nyújtanak a számukra.
- A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog: másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljes körűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőkön keresztül, beleértve a fogyatékossgal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra. (2007. évi XCII. törvény 29. cikk) A fogyatékos emberek önérvényesítő mozgalmainak erősödése, saját maguk képviselésének lehetőségének támogatása kiemelt feladat.

7.4. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	
A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Akadálymentesítés hiányos a településen. Idősek, mozgássérültek és más fogyatékkal élők részére bizonyos szolgáltatások elérése nehéz.	Fizikai akadálymentesítéshez szükséglet felmérés elvégzése.
Információkhoz és eszközökhöz való hozzáférés akadályoztatott.	Különbéféle információs adatbázisok használatára való figyelemfelhívás, pályázatfigyelés, különleges képzettségű szakemberek bevonása, vagy saját állományban foglalkoztatottak továbbképzése.
Középületek akadálymentesítése és a közszolgáltatásokhoz kapcsolódó egyes webhelyek akadálymentesítése nem minden esetben megoldott.	Fizikai akadálymentesítés. Önkormányzat és az önkormányzat által fenntartott intézmények alkalmazottainak releváns képzése.
A településen nagyon kevés az olyan cég, társaság, amely a megváltozott munkaképességű emberek (az érzékszervi látás-, hallásszervi, - mozgásszervi fogyatékossgal élő emberek) foglalkoztatását (is) felvállalná.	Kapcsolódó adatgyűjtés munkalehetőségekről. Tájékoztatás, kommunikációs kampány a vállalkozások törvényi kötelezettségeiről és az igénybe vehető kedvezményekről.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Az önkormányzat továbbra is törekszik a megfelelő kapcsolat fenntartására az állami/önkormányzati, egyházi és civil szervezetekkel, személyekkel, cégekkel, továbbá célja, hogy a jövőben e kör bővüljön, különös tekintettel e dokumentumban foglalt célok megvalósításának elősegítése érdekében.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

A fentiekre tekintettel a HEP IT négy részből áll:

1. Tartalmazza mindazokat a részleteket, amelyek a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve végrehajtásához elengedhetetlen információnak tekintendők.
2. Része a 2/2012. EMMI rendeletben megadott táblázat, mint a részletes tartalmakat összefoglaló projekttáblázat. Az első két rész elválaszthatatlan és csak együtt értelmezhető.
3. A megvalósítást segítő részletek szerves részét képezik a HEP IT-nek. Az egyes alfejezetekben rögzítettek biztosítják, hogy strukturálisan és széleskörűen beágyazottak legyenek az esélyegyenlőség érdekében tervezett tevékenységek.
4. A zárófejezet megadja, hogy milyen legitimáció szükséges az elkészült dokumentumhoz.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegény- ségben élők	- átlagnál magasabb munkanélküliség - roma lányok iskolai lemorzsolódása - képzetlen munkavállalók	- önkéntes, közérdekű munkalehetőség biztosítása/tájékoztatás, közfoglalkoztatásból kivezető tranzitálás - iskolai hátránykompenzációs programok szervezése
Gyermekek	- konstruktív életvezetés hiányai, fiatalok elvándorlása, korai fejlesztési lehetőségek korlátozottsága - adathiány a HHH gyermekekről és kockázati magatartásokról	- formális és nem formális pedagógiai módszertanra épülő klubok, drogalternatíva programok szervezése - lehetőleg pályázati forrás - adatgyűjtés, kutatás készítése
Idősek	- speciális ellátási formák hiánya - szegénység megjelenése - biztonságérzet romlása	- igényfelmérés, prevenció - biztonságérzet javítása érdekében együttműködés a Polgárőrséggel
Nők	- munka és család összehangolása - krízishelyzet kezelésének nehézségei	- tanácsadó szolgáltatás biztosítása, munkaerő-piaci tréningek szervezése - szakirányú képzések, tájékoztatás
Fogyatékkal élők	- foglalkoztatás nehézségei - akadálymentesítés - információhiány és érzékenyítés hiánya a közszférában	- érzékenyítő képzések szervezése, - pályázati forrás igénybevételel akadálymentesítés - adatgyűjtés, tájékoztatás

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Tranzitfoglalkoztatás és munkaerő-piaci integráció biztosítása	polgármester, az önkormányzat szociális és gyermekjóléti intézményeinek vezetői, járási hivatal foglalkoztatási osztálya, Székesfehérvári Tankerületi Központ és lehetőség szerint civil szervezetek
Gyermekek	Iskolai és óvodai szociális munka kapacitás kiépítése. A gyermekek fejlődését segítő klubfoglalkozások tartása szülőknek.	polgármester, az önkormányzat szociális és gyermekjóléti intézményeinek vezetői, védőnők, iskolák vezetői
Idősek	Idősek biztonságérzetének javítása	polgármester, a társulás szociális intézményének vezetője, házi orvosok, rendőrség, polgárőrség és lehetőség szerint civil szervezetek
Nők	Család és Karrier Pont létrehozása	polgármester, az kormányhivatal, járási hivatal, civil szervezeti partnerek, helyi vállalkozók
Fogyatékkal élők	Érzékenyítő esélytréning szervezése a közsférában dolgozóknak és iskoláskorú gyerekeknek.	polgármester, az önkormányzat intézményeinek vezetői, munkatársai, helyi vállalkozók és lehetőség szerint civil szervezetek

Intézkedés címe:	Tranzitfoglalkoztatás és munkaerő-piaci integráció biztosítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	a megyei átlagot meghaladó, nagyobb arányú munkanélküliség a képzetlen társadalmi csoportokban, közfoglalkoztatásban bennragadók problémája
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A közfoglalkoztatásban résztvevők tranzitálása a nyílt munkaerőpiacra, a teljesen képzetlen álláskeresők képzésbe vonása, kapcsolódás a foglalkoztatási paktumhoz, a érintettek tájékoztatásának megszervezése, pályázati források figyelése és kihasználása, közfoglalkoztatás bővítése (minden időtávlatban érvényes).
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Tranzitfoglalkoztatási program indítása 2. Képzési és továbbképzési programok szervezése 3. Közfoglalkoztatás biztosítása a jövőben is (a képzettségnek, képességeknek megfelelő munka)
Résztvevők és felelős	polgármester, munkaerő-piaci szolgáltató civil szervezetek, járási hivatal, foglalkoztatási osztály, önkormányzat szociális és gyermekjóléti intézményeinek vezetői
Partnerek	helyi vállalkozók, képző intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	2018. december 31.: tranzit foglalkoztatási program tervezése 2019. június 30.: tranzit foglalkoztatási program indítása 2019. december 31.: tranzit foglalkoztatási program zárása 2020. június 30: képzési programok meghirdetése 2020. december 31.: közfoglalkoztatás biztosítása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	a munkanélküliség csökkenése rövid, közép és hosszútávon egyaránt, illetve lehetséges cél, hogy a mutató ne növekedjen.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	érdeklődés hiánya, nem megfelelő munkalehetőség
Szükséges erőforrások	pályázati forrás, képzők

Intézkedés címe:	Iskolai és óvodai szociális munka kapacitás kiépítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az új jogszabályi környezetnek való megfelelés a család- és gyermekjóléti központnak biztosítani kell az iskolai és óvodai szociális munkát a vonatkozó törvényben foglaltaknak megfelelően.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A köznevelés eredményességének, hatékonyságának és hátránykompenzáló szerepének javítása, annak érdekében, hogy a köznevelésből sikeresen kikerülő gyermekek legyenek felvértezve a boldogulásukhoz szükséges képességekkel, a szociális segítség eszköztárának bővítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. eszközpark bővítése 2. szolgáltatási módszertan kidolgozása 3. szolgáltatások és státusz biztosítása
Résztevők és felelős	család-és gyermekjóléti központ intézményvezetője és munkatársai, a köznevelési intézményeinek vezetői, védőnők, gyermekorvos
Partnerek	lehetőség szerint civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	2018. december 31.: eszközök biztosítása 2019. augusztus 31.: humán erőforrás fejlesztése 2019. június 30.: szakmai módszertan, eljárásrend bevezetése
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	jelzőrendszer erősödik, hátránykompenzáció fokozódik, partnerség bővül
Kockázatok és csökkentésük eszközei	nincs rendelkezésre álló munkaerő, nem lesznek partnerek az intézmények, kevés lesz a normatíva
Szükséges erőforrások	pályázati forrás (EFOP 329), új normatív támogatás, civilek által biztosított források, önkormányzat saját forrása

Intézkedés címe:	Idősek biztonságérzetének javítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	az idősek szubjektív biztonságérzete romlik
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az egyedül élő idős háztartások szubjektív biztonságérzetének javítása érdekében az önkormányzat együttműködést folytat a Polgárőrséggel. Az együttműködés rövid távú célja 2019. év végéig az Önkormányzat és a Polgárőrség közötti megállapodás megkötése. A megállapodás hosszabb távú célja, hogy a közterületi járőr- és figyelőszolgálatot ellátó polgárőrök a jelzőrendszeri tevékenység ellátása mellett a veszélyeztetett, önmaguk ellátásában jelentősen akadályozott, egyedülálló időseknek a szubjektív biztonságérzetet növelő személyes gondoskodásban is szerepet vállaljanak.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. megállapodás tartalmának kimunkálása/egyeztetése 2. megállapodás megkötése 3. megvalósítás
Résztvevők és felelős	polgármester, az önkormányzat szociális intézményének vezetője, rendőrség, polgárőrség
Partnerek	lehetőség szerint civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	2019. december 31.: az együttműködés megkötésére, 2020. június 30. napi kezdettel: évente felülvizsgálat
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	szubjektív biztonságérzet növekedése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	mindegyik fél részére megfelelő megállapodás megkötése esetén nincs kockázat
Szükséges erőforrások	a megállapodásban foglaltakhoz önkormányzati forrás biztosítása szükséges a jövőben is

Intézkedés címe:	Család és Karrier Pont létrehozása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nők alacsonyabb részvétele a munkaerőpiacon, atipikus foglalkoztatási formák nem terjedtek el, család és karrier összehangolásának nehézségei.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A nők életében a munka és a család összehangolása, a nők munkaerő-piaci helyzetének javítása e cél megvalósulásnak elősegítése tanácsadói, képzési és szolgáltatási kapacitásfejlesztéssel a helyi igényekhez igazított módon. Középtávú cél a munkáltatók és a munkavállalók helyi szintű együttműködésének javítása a család és a munka összeegyeztethetőségének érdekében, a magánélet és a munka összehangolását segítő támogató szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók és a velük együttműködő közösségek működési feltételeinek megteremtése. Hosszú távon cél az atipikus foglalkoztatási formák népszerűsítése, elterjesztése a részmunkán és a távmunkán kívül az önfoglalkoztatás, a bedolgozás, az egyszerűsített vagy alkalmi munka, a job sharing és a munkaerő-kölcsönzési formák, az új típusú munkaidő modellek népszerűsítésével és a bevezetés lehetőségének ismertetésével.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Együttműködési megállapodások megkötése munkáltatókkal 2. Képzések engedélyezése és megtartása legalább 200 nő számára 3. Tanácsadó szolgáltatás működtetése és nők munkaerő-piaci programba vonása 4. Munkáltatók érzékenyítése programokkal, rendezvényekkel
Résztvevők és felelős	polgármester, kormányhivatal, civil partner, önkormányzat szociális- és gyermekjóléti intézményeinek vezetői, járási hivatal,
Partnerek	vállalkozók, lakossági szervezetek, köznevelési intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	2018. 08.31.: Család és Karrier Pont megnyitása 2019. 06.30.: Együttműködési megállapodások megkötése 2020. 12.30.: Képzések és tanácsadások biztosítása 2022. 12.30.: Kommunikációs kampány lebonyolítása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	200 nő képzésbe vonása 200 nő tanácsadásba vonása 20 db. együttműködési megállapodás megkötése 1 db Családi és Karrier Pont megnyitása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	a munkáltatók nem lesznek nyitottak a rugalmas foglalkoztatásra, ezért érzékenyíteni kell őket, megfelelő megállapodásokat kell kötni
Szükséges erőforrások	EFOP 129 pályázati forrás

Intézkedés címe:	Érzékenyítő esélytréning szervezése a közszférában dolgozóknak
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Fogyatékkal élőkkel kapcsolatban a közszférában dolgozók információs szintje és érzékenysége nem megfelelő.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Minden önkormányzati munkavállaló végezzen el egy rövid érzékenyítő képzést, a megváltozott munkaképességű és hátrányokkal élő emberek integrációja és programba vonása érdekében.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. képzés engedélyezése 2. képzés megszervezése
Résztvevők és felelős	polgármester, az önkormányzat intézményeinek dolgozói
Partnerek	lehetőség szerint civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	2018. november 30.: engedélyezés 2019. május 31.: képzés elvégzése
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	100 fő képzésbe vonása, fogyatékkal élő személyekről információk biztosítása, továbbá lehetőség szerint programba vonásuk bővítése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	képzésen való motiváció gyenge lehet, a képzést munkaidőben kell biztosítani és kötelezővé kell tenni
Szükséges erőforrások	lehetőség szerint pályázati forrás, egyebekben nem releváns

Intézkedés címe:	A gyermekek fejlődését segítő klubfoglalkozások tartása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Hátrányos helyzetben lévő szülők gyermekeik fejlődésével, neveléssel kapcsolatos ismeretek, tapasztalatok sok esetben hiányosak.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Biztosítani kell olyan közösségi, csoportos alkalmakat, amelyek keretében külön tematika szerint folyamatos ismeretátadás, figyelemfelhívó tevékenységet szervezünk a településen a hátrányos helyzetben lévő, alacsony iskolai végzettségű szülőknek.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	szülő klub szervezése
Résztvevők és felelős	polgármester, védőnői szolgálat, család- és gyermekjóléti központ intézményvezetője
Partnerek	lehetőség szerint civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	2019. március 31-i klub indítása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	havi rendszerességgel tematikus klubfoglalkozások tartása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	kockázat a szülők alacsony motivációs szintje, ezért fokozatos tájékoztatás szükséges
Szükséges erőforrások	helyi intézményi erőforrások

Intézkedés címe:	Iskoláskorú gyermekek érzékenyítése a hátrányokkal küzdő társadalmi csoportok esélyegyenlőségét érintő élethelyzetekkel
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az iskoláskorú gyermekek változóan viszonyulnak a hátrányos helyzetű társadalmi csoportokhoz, gyakori az előítéletes véleményalkotás, megjelenik a kirekesztő viselkedés, kevésbé toleránsak a hátrányokkal küzdő csoportok tagjaival.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Biztosítani kell olyan közösségi, csoportos alkalmakat, amely keretében külön tematika szerint érzékenyítés történik.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	esély csoportok érzékenyítő tréning
Résztevők és felelős	polgármester, az önkormányzat intézményeinek dolgozói, Batthyány Fülöp Gimnázium és Általános Iskola
Partnerek	lehetőség szerint civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	2019. szeptember 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Érzékenyítési akciókban, csoportokban résztvevők száma, rendezvények dokumentumai.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	kockázat a gyermekek alacsony motivációs szintje, ezért fokozatos tájékoztatás szükséges
Szükséges erőforrások	helyi intézményi erőforrások

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Tranzitfoglalkoztatás és munkaerőpiaci integráció biztosítása	a megyei átlagot meghaladó, nagyobb arányú munkanélküliség a képzetlen társadalmi csoportokban, közfoglalkoztatásban bennragadók	A közfoglalkoztatásban résztvevők tranzitálása a nyílt munkaerőpiacra, képzetlen álláskeresőkképzésbe vonása, kapcsolódás a foglalkoztatási paktumhoz.	HEP, költségvetés, ITS Foglalkoztatási Stratégia, közfoglalkoztatási szerződés	Tranzitfoglalkoztatási program indítása Képzési és továbbképzési programok szervezése Közfoglalkoztatás biztosítása a jövőben is.	polgármester	2018. 12. 31.	a munkanélküliség csökkenése rövid, közép és hosszútávon egyaránt, illetve lehetséges cél, hogy a mutató ne növekedjen.	pályázati forrás, képzők	tájékozottság, munkanélküliség nem nő
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Iskolai és óvodai szociális munka kiépítése	az új jogszabályi környezetnek való megfelelés a család- és gyermekjóléti központnak biztosítani kell az iskolai és óvodai szociális munkát a vonatkozó törvényben foglaltaknak megfelelően	a köznevelés eredményességének, hatékonyságának és hátránykompenzáló szerepének javítása, a szociális segítségnyújtás eszköztárának bővítése	HEP, költségvetés,	eszközpark bővítése, szolgáltatási módszertan kidolgozása, szolgáltatások és státusz biztosítása	ECsGYK vezető	eszközök biztosítása 2018.12.31., humán erőforrás fejlesztése: 2019.08.31., szakmai módszertan, eljárásrend bevezetése 2019. 06.30.	jelzőrendszer erősödik, hátránykompenzáció fokozódik, partnerség bővül	pályázati forrás (EFOP 329), új normatív támogatás, civilek által biztosított források, önkormányzat saját forrása	szolgáltatási kapacitás bővítés, kapcsolathálózatok eszközpark bővítés, módszertani fejlődés

2	Gyermekek fejlődést segítő klubfoglalkozások tartása	hátrányos helyzetben lévő szülők gyermekeik fejlődésével, neveléssel kapcsolatos ismeretek, tapasztalatok sok esetben hiányosak	biztosítani kell olyan körösségi, csoportos alkalmakat, amely keretében külön tematika szerint folyamatos ismeretátadás, figyelemfelhívó tevékenységet szervezünk a településen a hátrányos helyzetben lévő, alacsony iskolai végzettségű szülőknél	HEP, költségvetés	szülő klub szervezése	polgármester, védőnői szolgálat	klub indítása: 2019. december 31.	havi rendszerességgel tematikus klubfoglalkozások tartása	önkormányzat saját forrása	tájékozottság
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Család és Karrier Pont létrehozása	nők részvétele alacsonyabb munkaadó piacon, atipikus foglalkoztatási formák nem terjedtek el, család és karrier összehangolásának nehézségei	A nők éltében a munka és a család összehangolása, a nők munkaerőpiaci helyzetének javítása e cél megvalósulásnak elősegítése tanácsadói, képzési és szolgáltatási kapacitás fejlesztéssel a helyi igényekhez igazított módon	HEP, költségvetés, Foglalkoztatási Stratégia	Együttműködési megállapodások megkötése munkáltatókkal, Képzések engedélyezése és megtartása, Tanácsadó szolgáltatás működtetése Munkáltatók érzékenyítése programokkal, rendezvényekkel	polgármester	2018. 08.31.: Család és Karrier Pont megnyitása 2019. 06.30.: Együttműködési megállapodás megkötése 2020. 12.30.: Képzések és tanácsadók biztosítása 2022. 12.30.: Kommunikációs kampány lebonyolítása	200 nő képzésbe vonása 200 nő tanácsadásba vonása 20 db. együttműködési megállapodás megkötése 1 db Családi és KarrierPont megnyitása	EFOP pályázati forrás	szolgáltató pont működése

IV. Az idősek esélyegyenlősége

1	Idősek biztonságérzetének javítása	az idősek biztonságérzete romlik	az egyedül élő idős háztartások szubjektív biztonságérzetének javítása érdekében az önkormányzat együttműködést kezdeményez a Polgárőrséggel együttműködés alapján.	HEP, költségvetés	megállapodás tartalmának egyeztetése, annak megkötése és megvalósítás	polgármester	2019.12.31. az együttműködés megkötésére, egyebekben folyamatos, felülvizsgálat évente	szubjektív biztonságérzet növekedése	önkormányzati forrás	tájékozottság, biztonságérzet növekedése

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

1	Érzékenyítő esélytréning szervezése a közszférában dolgozóknak és iskoláskorú gyerekeknek	fogyatékkal élőkkel kapcsolatban a közszférában dolgozók információs szintje és érzékenysége megfelelő	minden önkormányzati dolgozó elvégzi egy érzékenyítő képzést a hátrányokkal élő emberek integrációja és programba vonása érdekében	HEP, költségvetés	képzés engedélyezése, képzés megtartása	polgármester	2018.11.30. engedélyezése, 2019. 05. 31-ig képzés elvégzése,	100 fő képzésbe vonása, fogyatékkal élő személyekről információk biztosítása, továbbá lehetőség szerint programba vonásuk bővítése	lehetőség szerint pályázati forrás, egyebekben nem releváns	tájékozottság nő, érzékenység javítása
2	Iskoláskorú gyermekek érzékenyítése a hátrányokkal társadalmi esélyegyenlőségét érintő élethelyzetekkel	Az iskoláskorú gyermekek változóan viszonyulnak a hátrányos helyzetű társadalmi csoportokhoz, gyakori az előítéletes véleményalkotás, megjelenik a kirekesztő viselkedés, kevésbé toleránsak a hátrányokkal küzdő csoportok tagjaival.	Biztosítani kell olyan közösségi, csoportos alkalmakat, amely keretében külön tematika szerint érzékenyítés történik.	HEP, költségvetés	Esély csoportok érzékenyítő tréning.	polgármester, az önkormányzat intézményeinek dolgozói, Batthyány Fülöp Gimnázium és Általános Iskola	2019. szeptember 30.	Érzékenyítési akciókban, csoportokban résztvevők száma, rendezvények dokumentumai.	helyi intézményi erőforrások	tájékozottság, növekszik az érzékenység a fogyatékos személyek iránt

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket, cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével igény szerint tematikus munkacsoportokat lehet alakítani az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében a beavatkozáshoz kapcsolódva. A szakértői csoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a szakértői csoportok rendszeresen beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A szakértői csoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően a véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester, továbbá az általa ezzel megbízott személy felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.

- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely szakértői csoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétfévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselő-testületének a szükséges intézkedésekre. A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról. Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

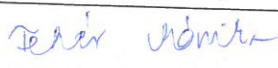
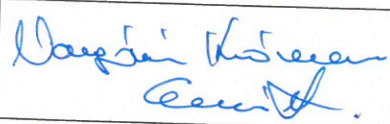
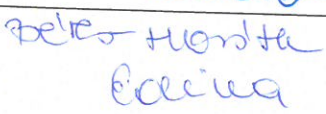
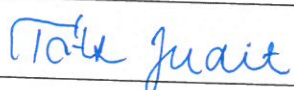
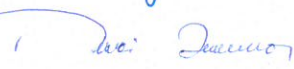

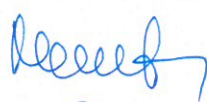
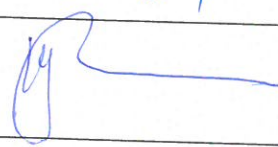

I. Enying város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának vitája megtörtént. Az észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Enying Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 233/2018.(VI.27.) számú határozatával elfogadta.

Melléklet: a HEP-et megalapozó indikátor táblázatok és diagramok a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. melléklete alapján

Viplak Tibor
polgármester

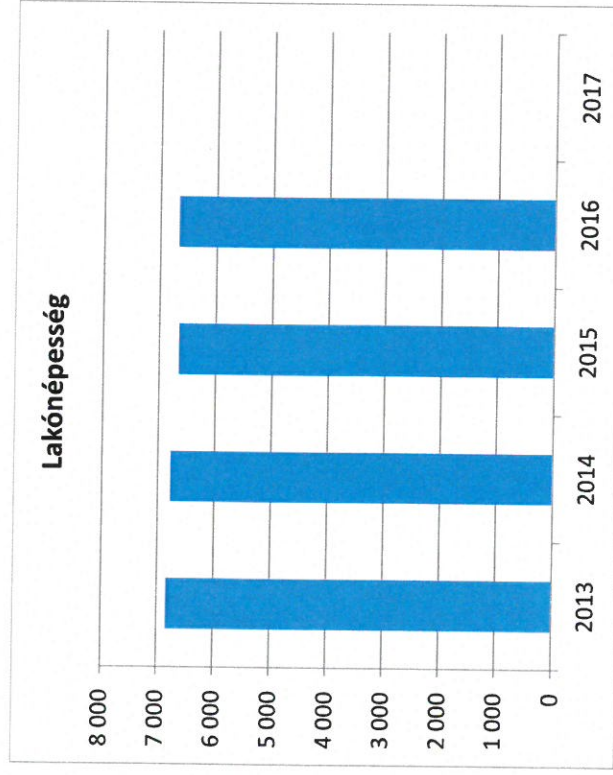
Enying város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Partner	Dátum	Aláírás
Enyingi Család- és Gyermekjóléti Központ	2018. 06. 28.	
Enyingi Egyesített Szociális Intézmény	2018 JÚN 28.	
Enying Város Önkormányzatának Védőnői Szolgálat	2018. 06. 28.	
Enyingi Városi Bölcsőde	2018. 06. 28.	
Enyingi Szirombontogató Óvoda	2018. 06. 28.	
Enying Város Önkormányzatának Városgondnoksága	2018. 06. 28.	
Vas Gereben Művelődési Ház és Könyvtár	2018. 06. 28.	
Batthyány Fülöp Gimnázium és Általános Iskola	2018. 06. 28.	
Tinódi Lantos Sebestyén Református Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	2018. június 28	
Városi Polgárőrség Enying	2018. 06. 28.	

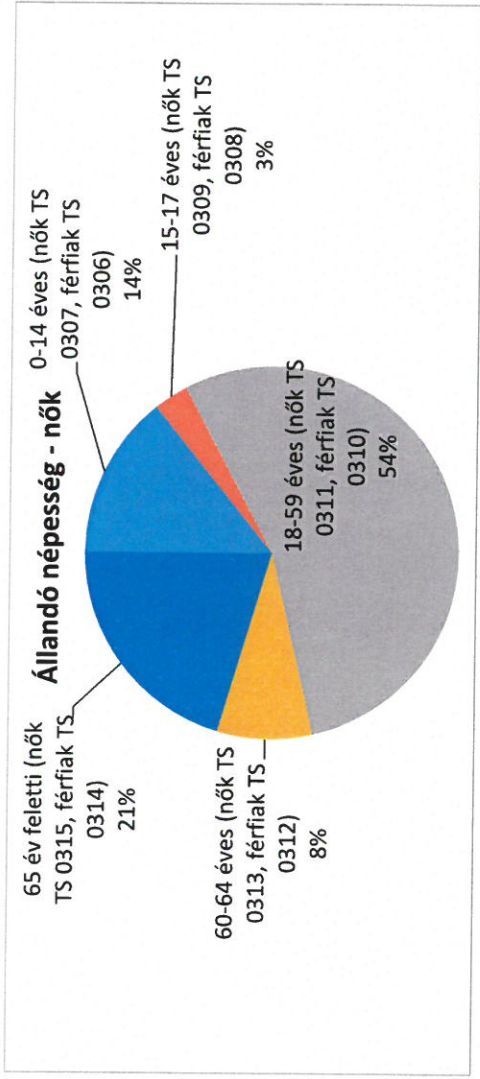
1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2013	6 839	
2014	6 777	99%
2015	6 651	98%
2016	6 671	100%
2017	n.a.	#ÉRTÉKI

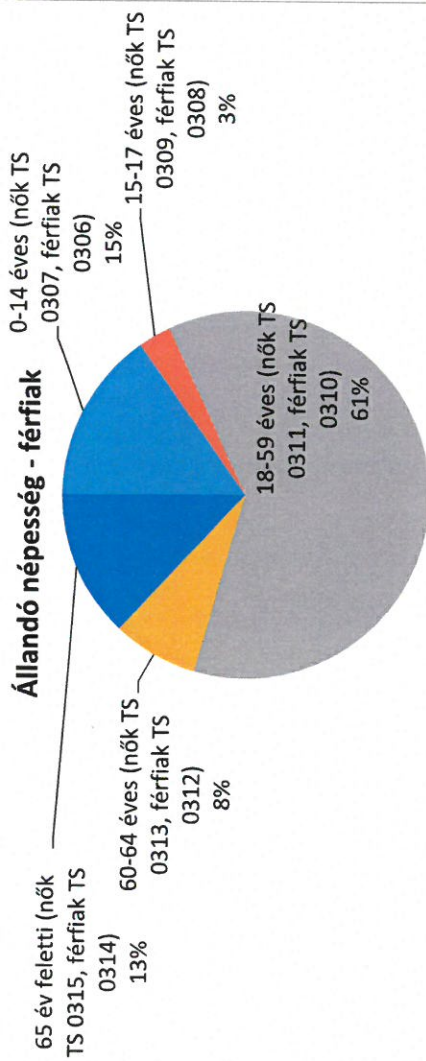
2.1. számú táblázat - Állandó népesség (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő				Az állandó népességből a korcsoportú nők és férfiak aránya (%)
	Nők	Férfiak	Összesen	Nők	Férfiak
Állandó népesség száma (nők TS 0302, férfiak TS 0301)	3 484	3 377	6 861	50,78%	49,22%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)	195	3		%	
0-14 éves (nők TS 0307, férfiak TS 0306)	496	509	1 005	7,23%	7,42%
15-17 éves (nők TS 0309, férfiak TS 0308)	105	98	203	1,53%	1,43%
18-59 éves (nők TS 0311, férfiak TS 0310)	1 886	2 075	3 961	27,49%	30,24%
60-64 éves (nők TS 0313, férfiak TS 0312)	286	255	541	4,17%	3,72%
65 év feletti (nők TS 0315, férfiak TS 0314)	711	440	1 151	10,36%	6,41%

Állandó népesség - férfiak

2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma

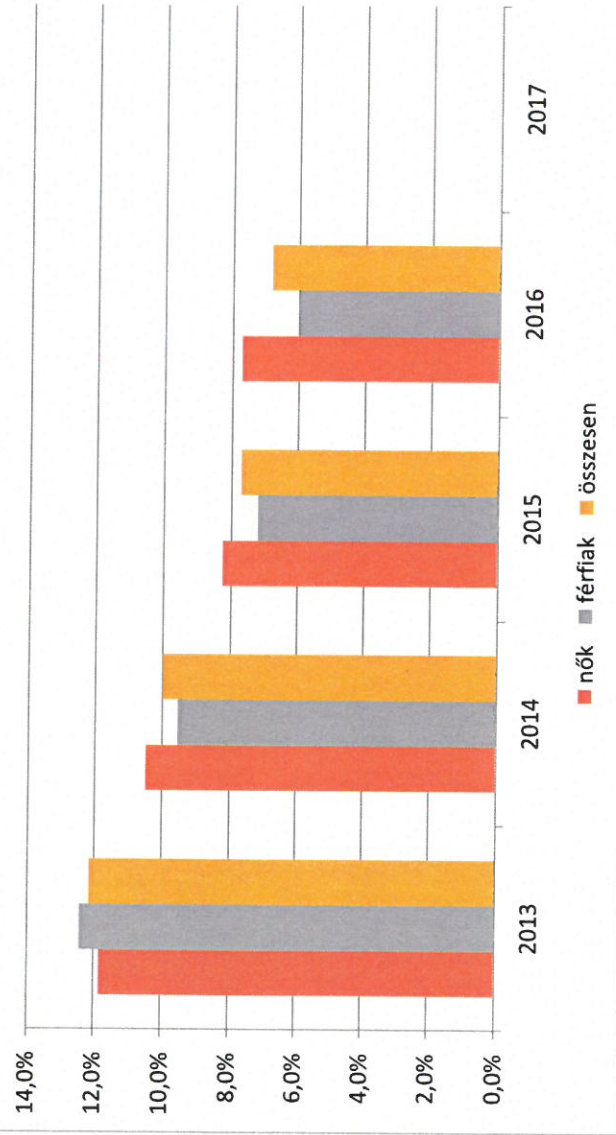
Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma	n.a.	n.a.	#ÉRTÉKI
16 éves gyermekek száma (TS 0501)	82	84	2
17 éves gyermekek száma (TS 0502)	100	74	-26
Összesen	182	158	-24

3.2.1. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Nyilvántartott álláskeresőök száma (fő)							
	Nő (TS 0804)		Férfi (TS 0803)	Összesen		Nő (TS 0802)		Férfi (TS 0801)		Összesen	
	Fő		Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	2 362		2 537	4 899		280	11,9%	316	12,4%	596	12,2%
2014	2 340		2 501	4 841		246	10,5%	239	9,5%	484	10,0%
2015	2 283		2 467	4 750		189	8,3%	178	7,2%	366	7,7%
2016	2 277		2 428	4 705		176	7,7%	145	6,0%	321	6,8%
2017	n.a.		n.a.	#ÉRTÉK!		134	#ÉRTÉK!	132	#ÉRTÉK!	266	#ÉRTÉK!

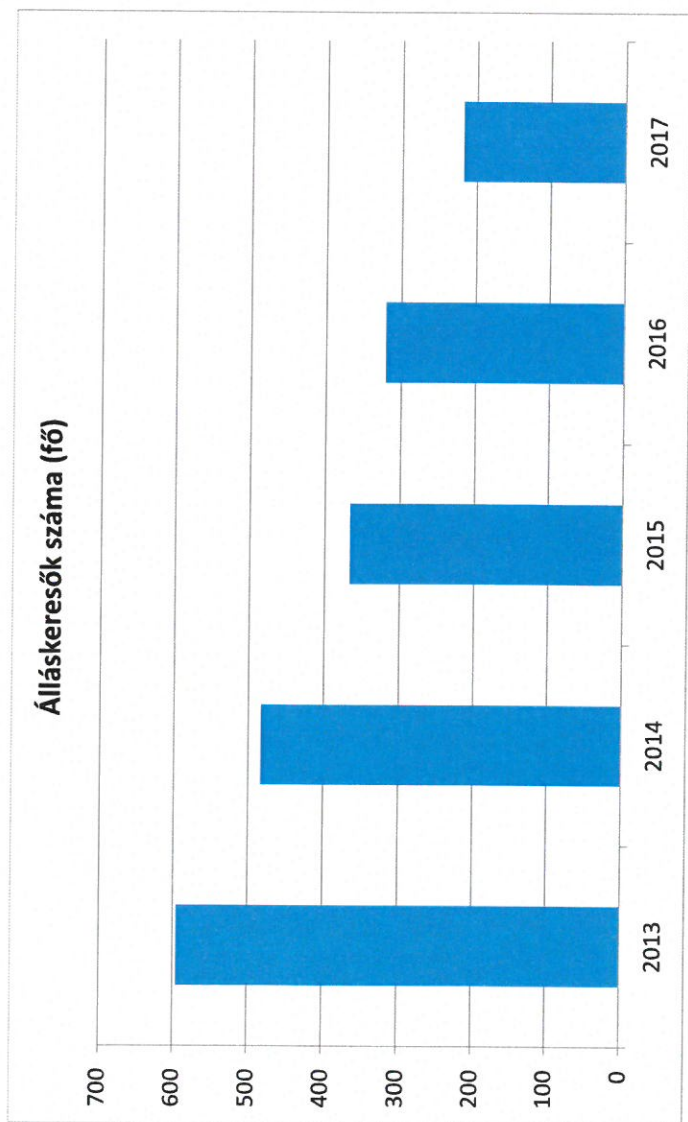
Álláskeresők aránya

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2013	2014	2015	2016	2017
		595,5	484	366	320,5	218
20 év alatti (TS 1002)	Fő	17	21	18	19	8
	%	2,9%	4,3%	4,8%	5,8%	3,6%
20-24 év (TS 1003)	Fő	78	61	47	44	22
	%	13,1%	12,6%	12,7%	13,7%	10,0%
25-29 év (TS 1004)	Fő	66	47	35	26	22
	%	11,1%	9,7%	9,4%	8,0%	10,0%
30-34 év (TS 1005)	Fő	67	55	42	32	18
	%	11,2%	11,4%	11,4%	10,1%	8,3%
35-39 év (TS 1006)	Fő	64	55	35	32	24
	%	10,7%	11,3%	9,4%	9,9%	11,0%
40-44 év (TS 1007)	Fő	67	48	26	29	25
	%	11,3%	9,8%	7,1%	9,0%	11,2%
45-49 év (TS 1008)	Fő	58	51	32	26	21
	%	9,7%	10,4%	8,6%	8,2%	9,4%
50-54 év (TS 1009)	Fő	62	49	40	37	22
	%	10,5%	10,1%	10,9%	11,6%	10,0%
55-59 év (TS 1010)	Fő	98	66	38	30	16
	%	16,5%	13,6%	10,4%	9,4%	7,3%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	19	33	56	46	42
	%	3,2%	6,8%	15,2%	14,4%	19,3%

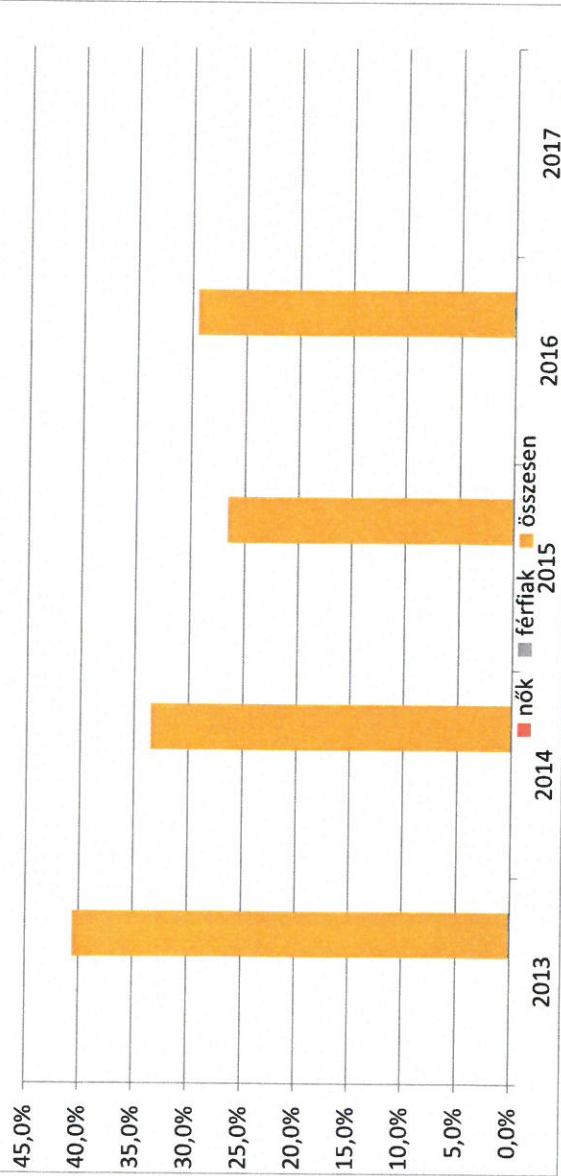

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya

Év	Nyilvántartott álláskeresők/regisztrált munkanélküliek száma				180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők/regisztrált munkanélküliek száma			
	fő				fő			
	Nő (TS 0802)	Férfi (TS 0801)	Összesen		Nő	Férfi	Összesen	%
2013	280	316	596		n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	40,6%
2014	246	239	484		n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	33,5%
2015	189	178	366		n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	26,6%
2016	176	145	321		n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	29,5%
2017	134	132	266		n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!

180 napnál régebben munkanélküliek aránya

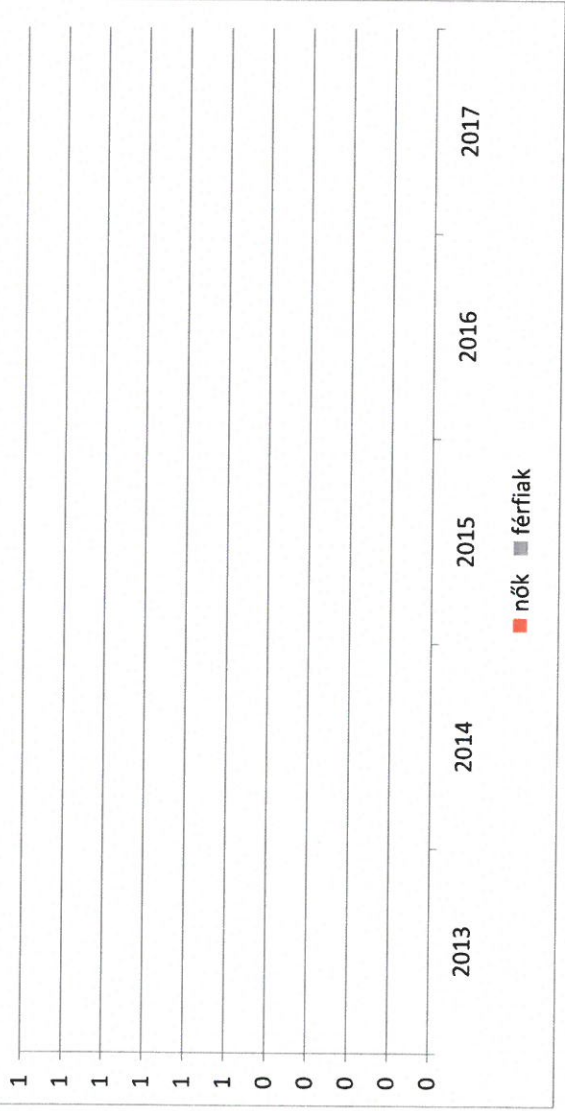

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

Év	18-59 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresőök száma						
	Nő	Férfi	Összesen	Nő		Férfi		Összesen		
				Fő	%	Fő	%	Fő	%	
2013	2 000	2 210	4 210	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!	78	1,9%	
2014	1 974	2 162	4 136	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!	61	1,5%	
2015	1 922	2 123	4 045	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!	47	1,2%	
2016	1 886	2 075	3 961	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!	44	1,1%	
2017	na	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	

Pályakezdő álláskeresők száma

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Nő (TS 1602)	Férfi (TS 1601)	Nő	Férfi
	%	%	%	%
2001	81,0%	89,8%	19,0%	10,2%
2011	91,0%	96,0%	9,0%	4,0%

Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában

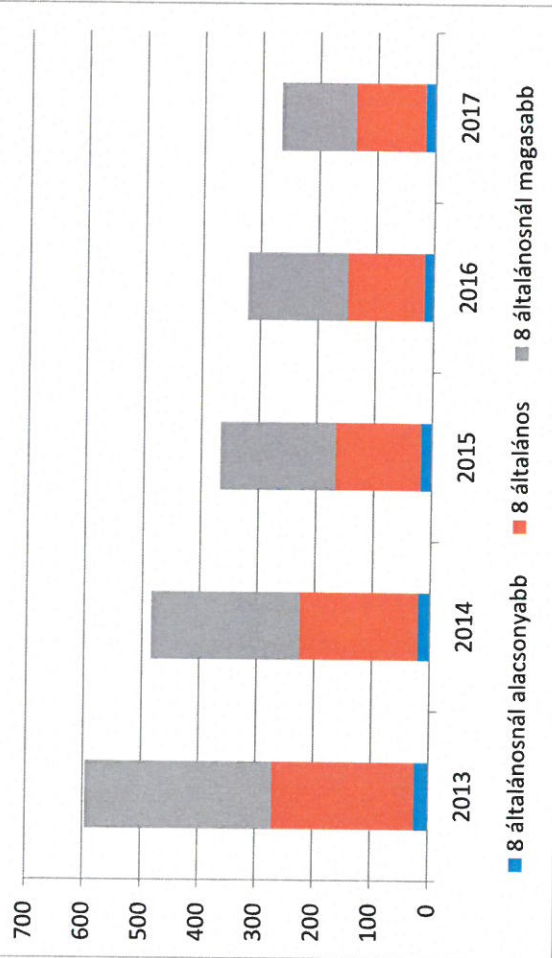

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

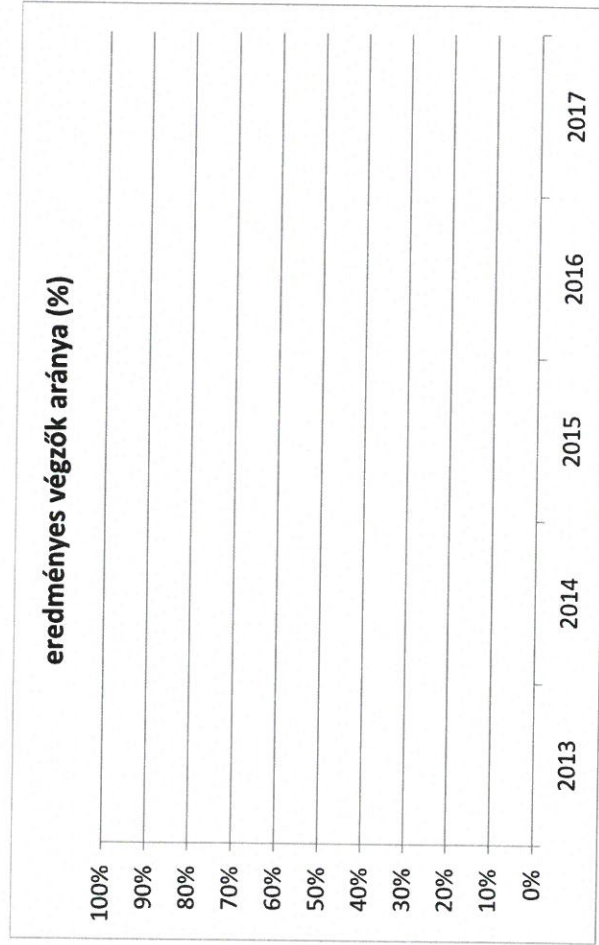
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	596	24	4,1%	248	41,6%	324	54,4%
2014	484	20	4,2%	205	42,4%	259	53,4%
2015	366	19	5,1%	147	40,2%	200	54,6%
2016	321	16	4,9%	132	41,3%	173	53,8%
2017	266	16	6,1%	120	45,2%	129	48,7%

Munkanélküliek iskolai végzettsége (fő)

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

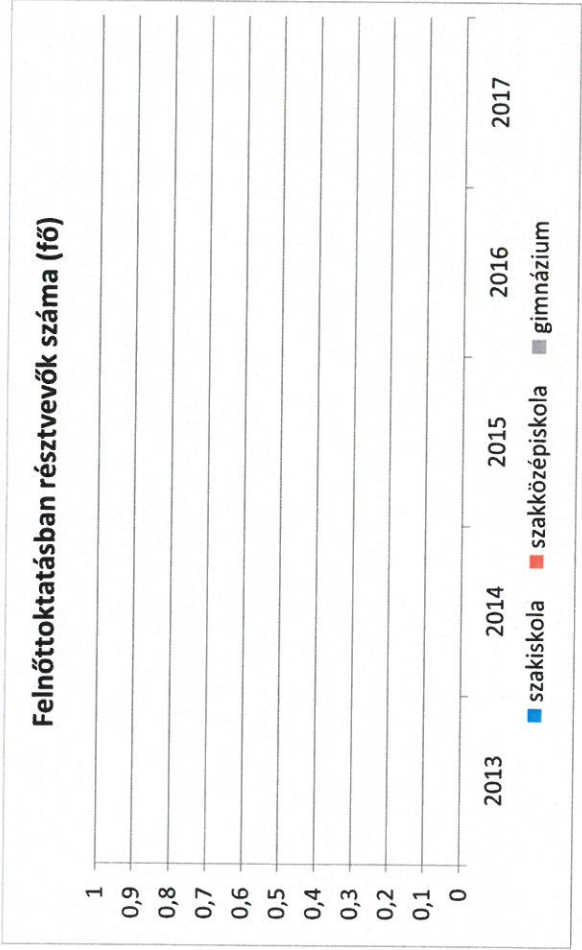
Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók száma (TS 3401)	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban (TS 3301)
	Fő	Fő %
2013	0	0 #ZÉRÓOSZTÓ!
2014	0	0 #ZÉRÓOSZTÓ!
2015	0	0 #ZÉRÓOSZTÓ!
2016	0	0 #ZÉRÓOSZTÓ!
2017	0	0 #ZÉRÓOSZTÓ!

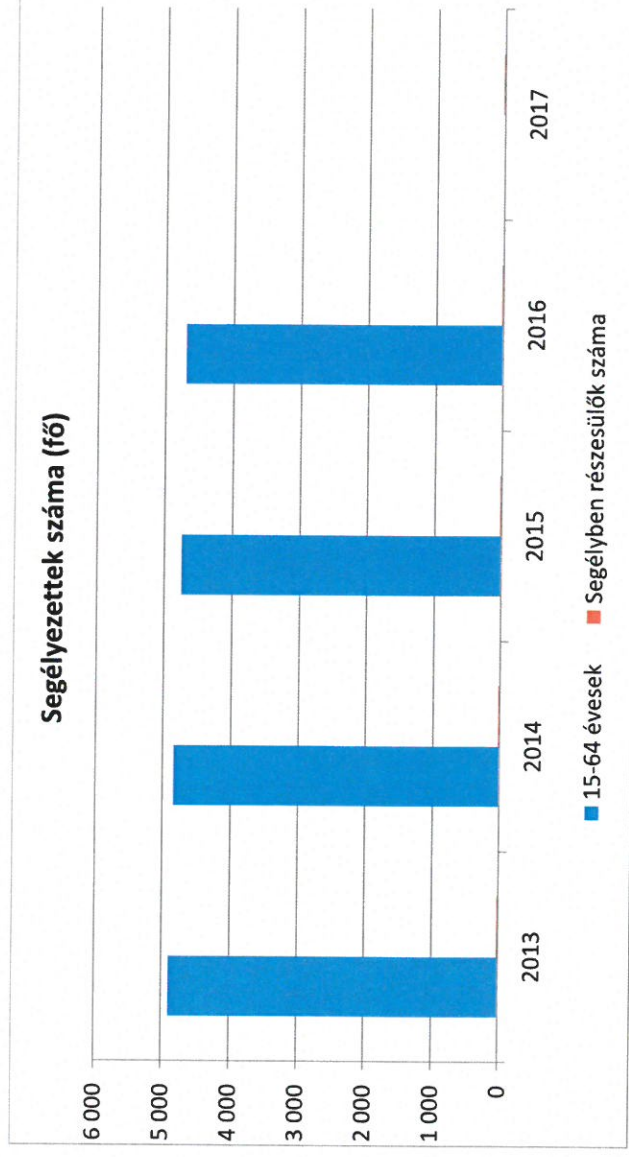
3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

Év	Középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma (TS 3501)		Szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők		Középiskolai tanulók száma a felnőttoktatásban (fő) - (TS 3601)
		Fő	%	Fő	%	Fő	%	
2013	0	0	#####		#####		#####	0
2014	0	0	#####		#####		#####	0
2015	0	0	#####		#####		#####	0
2016	0	0	#####		#####		#####	0
2017	0	0	#####		#####		#####	0

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

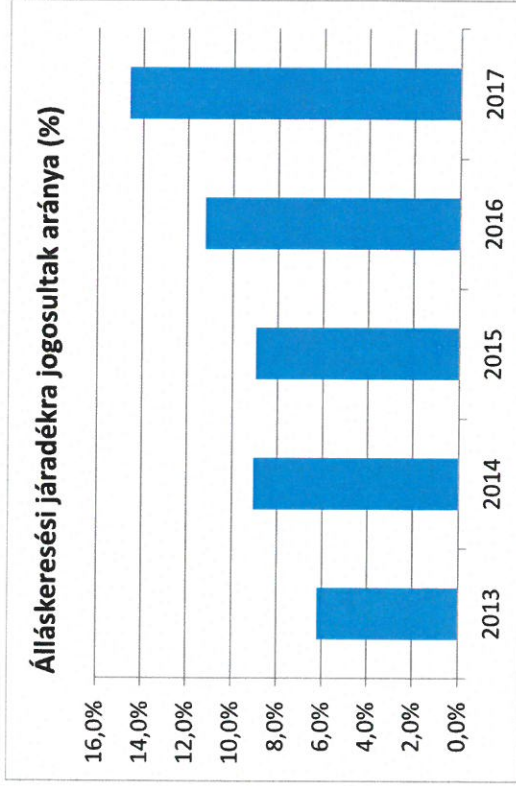
Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresési segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2013	4 899	22	0,4%
2014	4 841	26	0,5%
2015	4 750	30	0,6%
2016	4 705	29	0,6%
2017	n.a.	30	#ZÉRÓOSZTÓ!

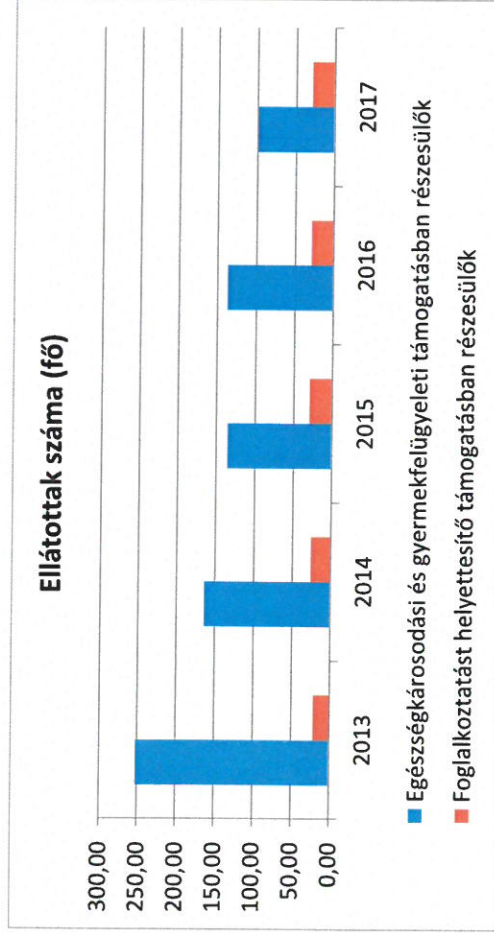
3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2013	595,50	37,00	6,2%
2014	492,75	44,50	9,0%
2015	366,00	32,75	8,9%
2016	329,75	37,00	11,2%
2017	265,50	38,75	14,6%

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

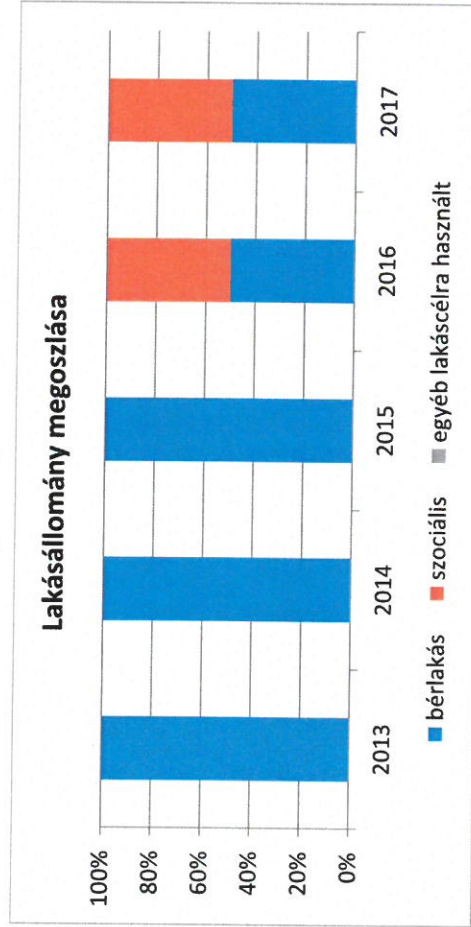
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2016. márc. 1-től (TS 5401) (2015. február 28.-ig rendszeres szociális segélyben részesülők (TS 1401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési segély - TS 7015 negyedévek átlagában számolva)	
	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2013	252,00	5,14%	21,50	3,61%
2014	163,75	3,38%	26,00	5,28%
2015	135,00	2,84%	29,75	8,13%
2016	136,50	2,90%	28,75	8,72%
2017	98,75	#ZÉRÓOSZTÓ!	29,00	10,92%

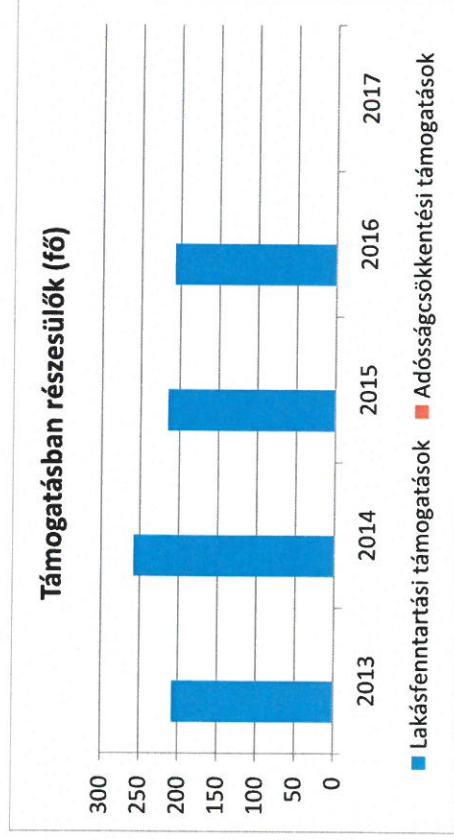
3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2013	2 607	30	8	3	0	0	n.a.	n.a.
2014	2 608	30	6	4	0	0	n.a.	n.a.
2015	2 616	30	6	4	0	0	n.a.	n.a.
2016	1 619	30	6	4	6	0	n.a.	n.a.
2017	2 619	30	6	4	6	0	n.a.	n.a.

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Összesen adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2013	208	n.a.
2014	258	n.a.
2015	215	n.a.
2016	207	n.a.
2017	n.a.	n.a.

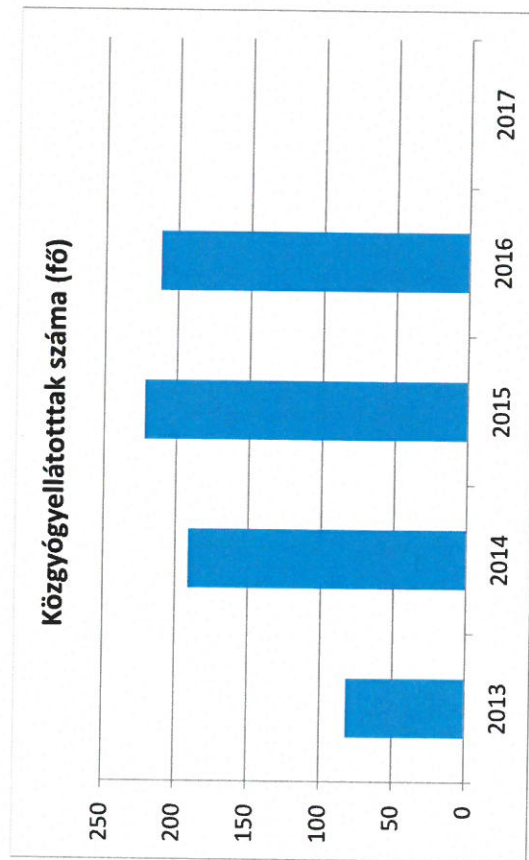

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2013	0	3	2
2014	0	3	2
2015	0	3	2
2016	0	3	2
2017	0	3	2

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

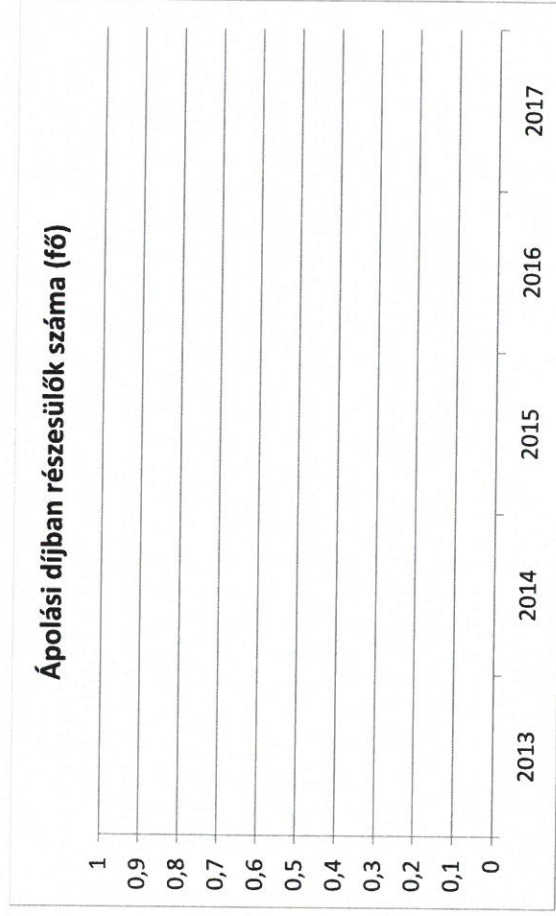
Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2013	82
2014	191
2015	222
2016	212
2017	n.a.

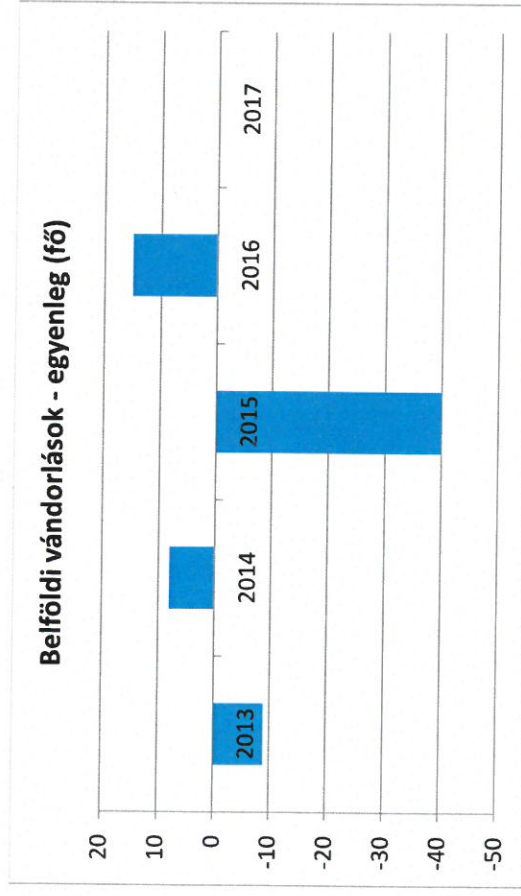
3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2013	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2014	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2015	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2016	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS odavándorlás 0601)	Elvándorlás (TS elvándorlás 0601)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2013	108	117	-9	-1,3
2014	152	144	8	1,15
2015	114	154	-40	-5,79
2016	158	143	15	2,19
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.

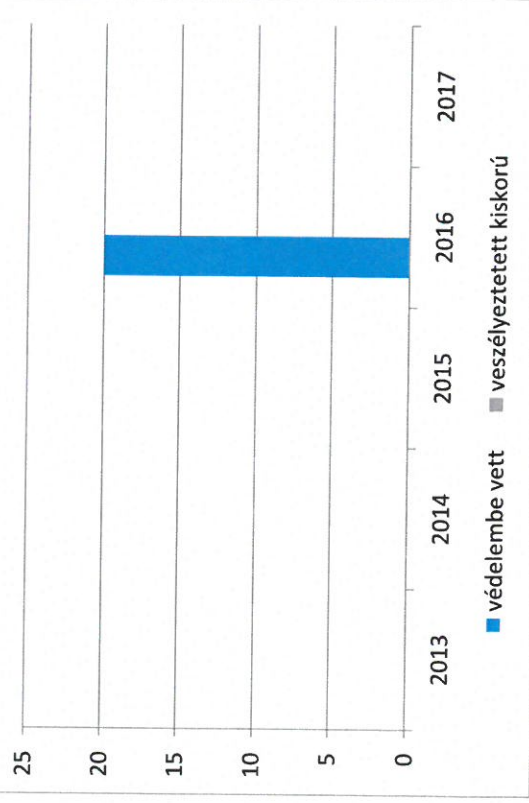

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

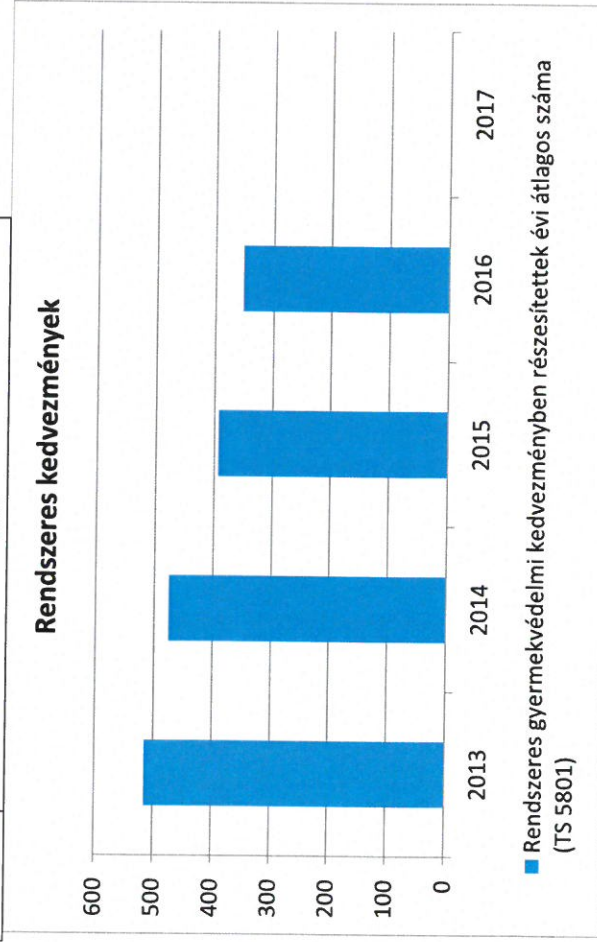
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2013	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.
2016	20	n.a.
2017	n.a.	n.a.

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú (fő)

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2013	515
2014	475
2015	393
2016	353
2017	n.a.

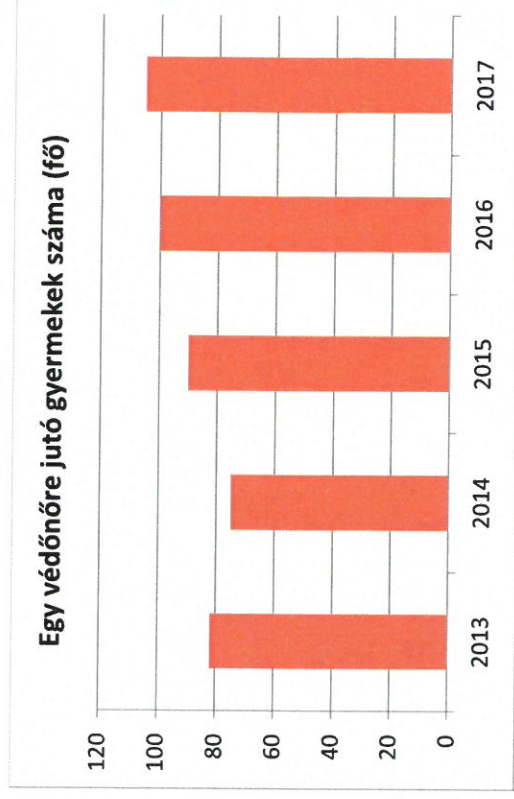
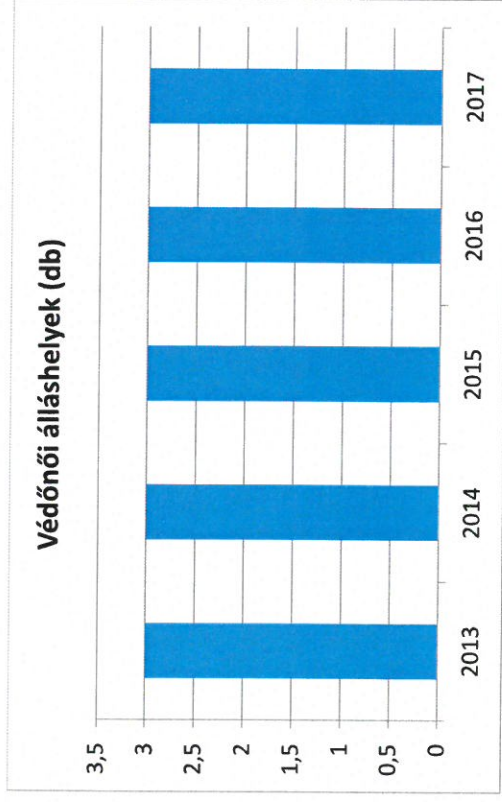
4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv- ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2013	n.a.	120	27	n.a.	33	n.a.
2014	73	112	24	n.a.	23	n.a.
2015	97	95	20	n.a.	11	72
2016	184	86	17	n.a.	0	49
2017	163	72	29	n.a.	0	80

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2013	3	82
2014	3	75
2015	3	90
2016	3	100
2017	3	105

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2013	0	6052	997	0	1
2014	0	6002	1005	0	1
2015	1	5984	1000	0	1
2016	0	5784	963	0	1
2017	0	5898	926	0	1

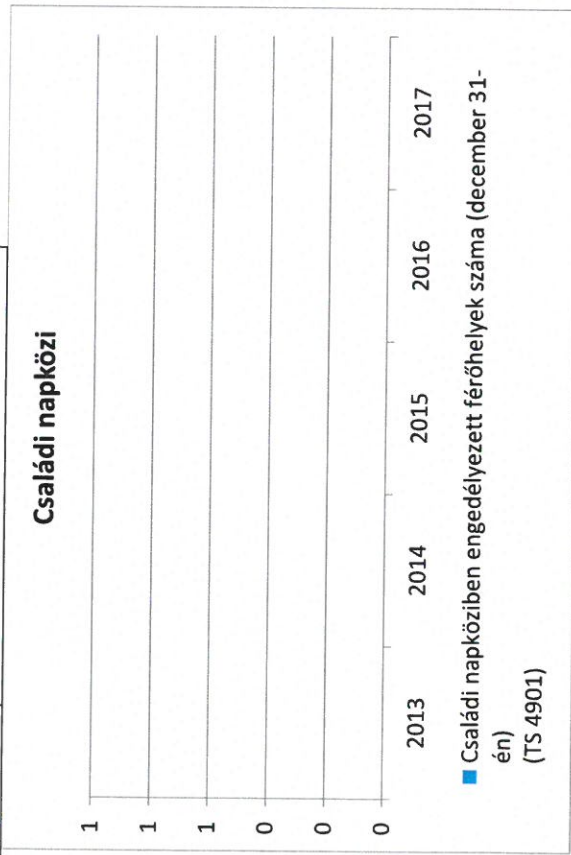

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma (TS 4801)	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 4701)	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2013	1	30	7	30
2014	1	30	2	30
2015	1	30	0	30
2016	1	31	6	30
2017	1	35	6	35

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Év	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én) (TS 4901)
2013	0
2014	0
2015	0
2016	0
2017	0

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db
Az óvoda telephelyeinek száma	4
Hány településről járnak be a gyermekek	
Óvodai férőhelyek száma	253
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	11
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	06:00-17:00
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	n.a.
Személyi feltételek	Fő Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	21 0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	21 0
Gyógypedagógusok létszáma	1 0
Dajka/gonдозónő	10 0
Kisegítő személyzet	7 0

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

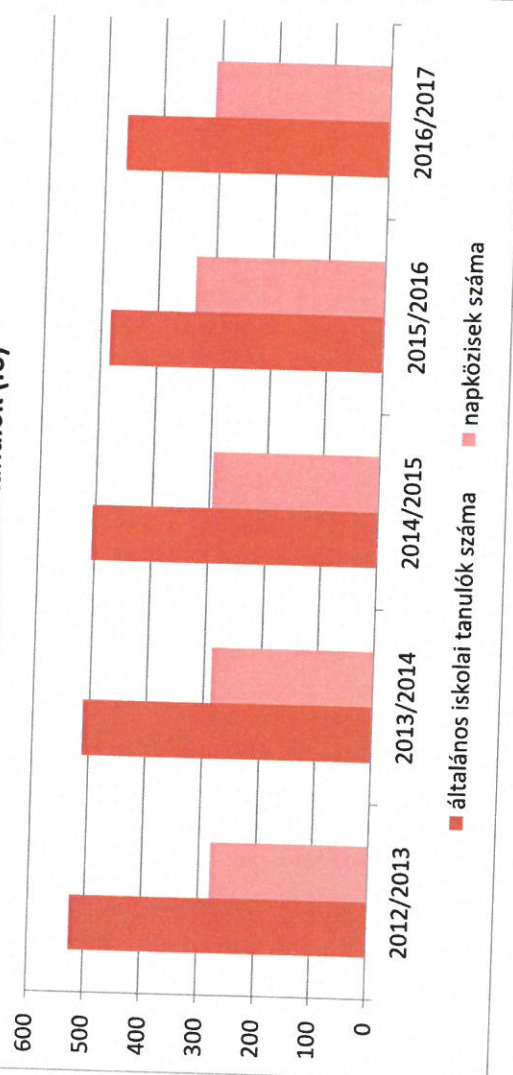
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyermekcsoportok száma gyógypedagógiai nevelésben (TS 2501)
2013		10	232	3	235	0
2014		10	232	3	230	0
2015		11	252	3	226	0
2016		11	253	4	238	0
2017		n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2012/2013	260				
2013/2014	252	267	527	280	53,1%
2014/2015	258	260	512	287	56,1%
2015/2016	238	247	505	295	58,4%
2016/2017	228	246	484	335	69,2%
		236	464	310	66,8%

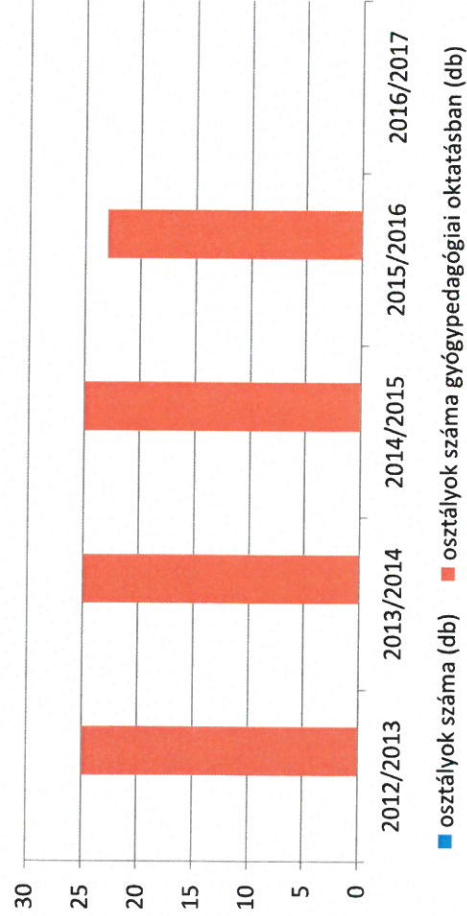
Általános iskolai tanulók (fő)

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 2101)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2201)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2012/2013	0	25	2
2013/2014	0	25	2
2014/2015	0	25	2
2015/2016	0	23	2
2016/2017	n.a.	n.a.	n.a.

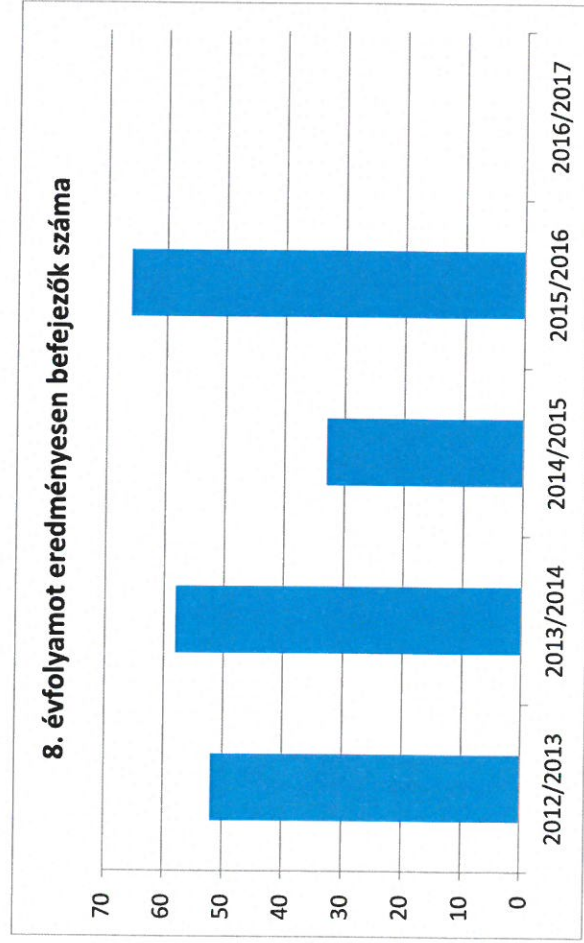
Általános iskolák adatai - gyógypedagógia

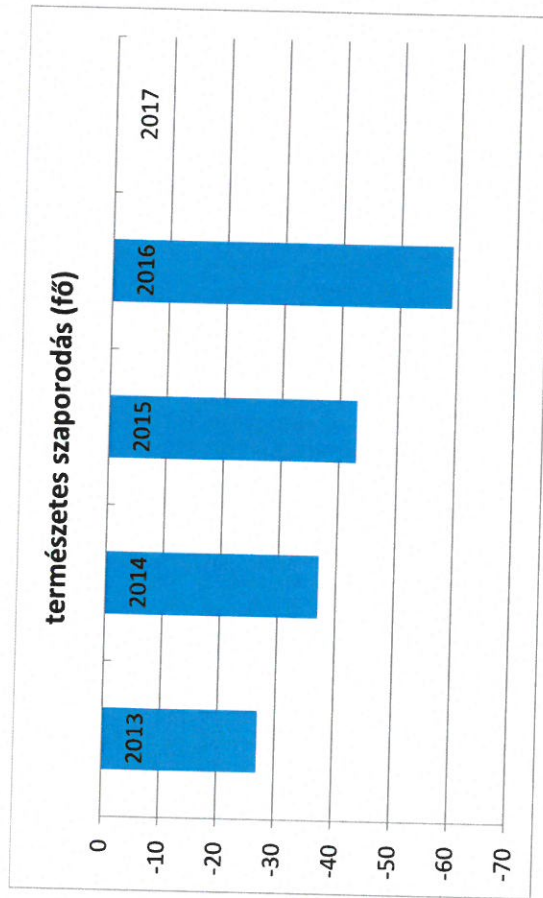
4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 2301)	
	Fő	
2012/2013	52	
2013/2014	58	
2014/2015	33	
2015/2016	66	
2016/2017	n.a.	

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

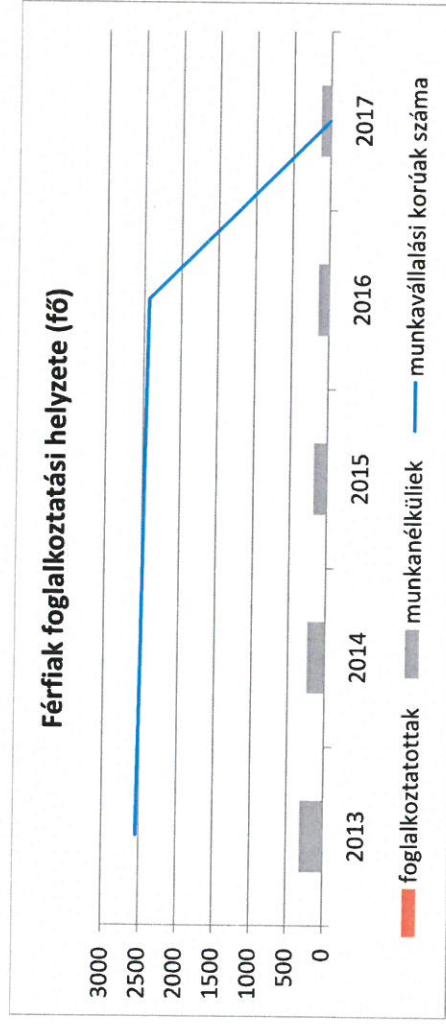
Év	Élve születések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő)
2013	80	107	-27
2014	51	88	-37
2015	73	116	-43
2016	61	120	-59
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉKI

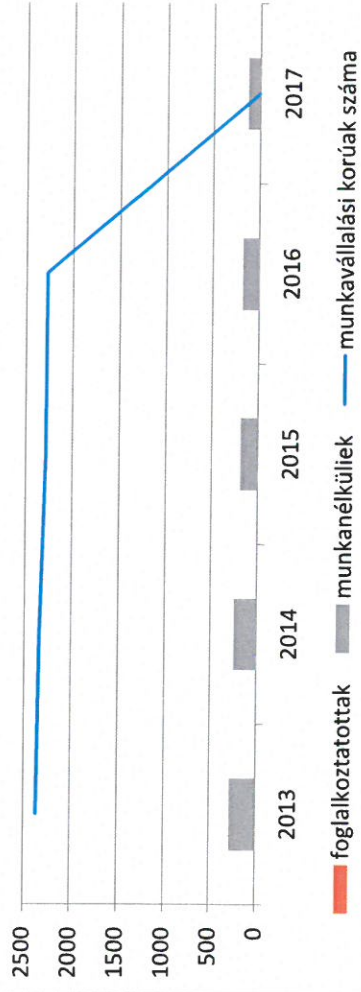

5.1.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0804)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2013	2 537	2 362			316	280
2014	2 501	2 340			239	246
2015	2 467	2 283			178	189
2016	2 428	2 277			145	176
2017	n.a.	n.a.			132	134

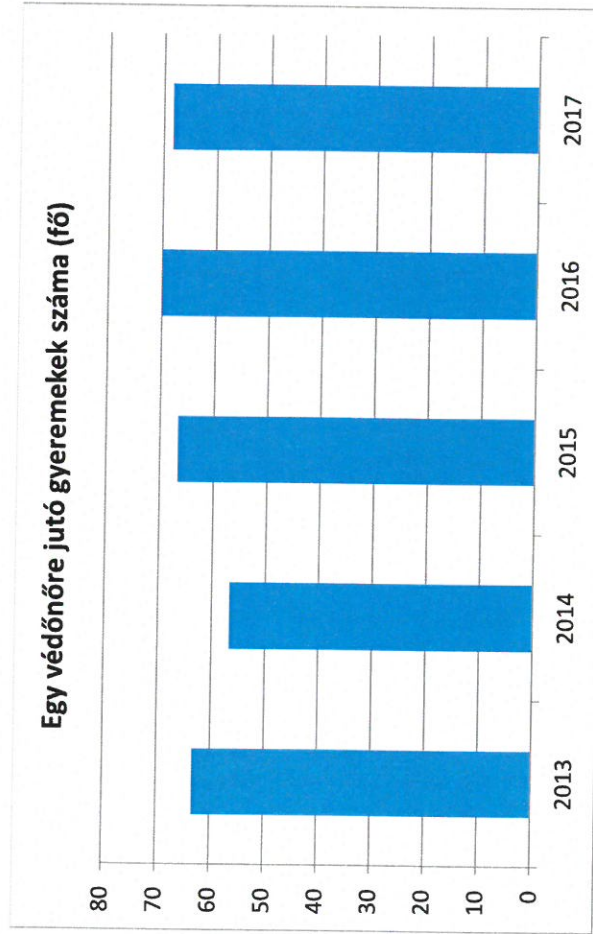
Nők foglalkoztatási helyzete (fő)

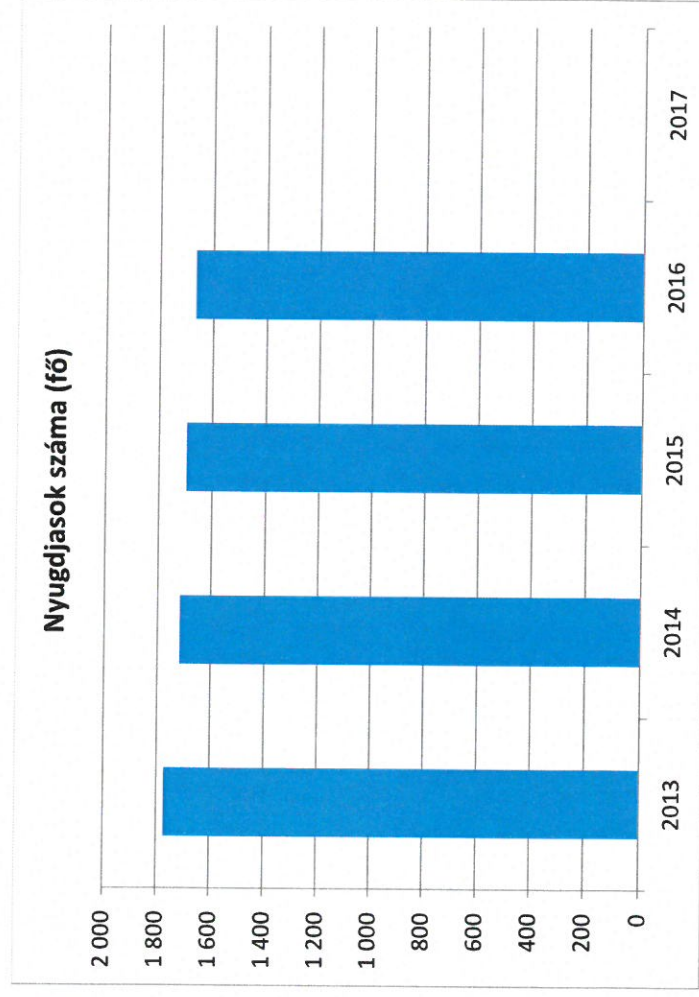
5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2013	3	190	70
2014	3	170	60
2015	3	200	85
2016	3	210	90
2017	3	205	88

6.1.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2013	684	1 089	1 773
2014	656	1 061	1 717
2015	650	1 046	1 696
2016	632	1 034	1 666
2017	n.a.	n.a.	0

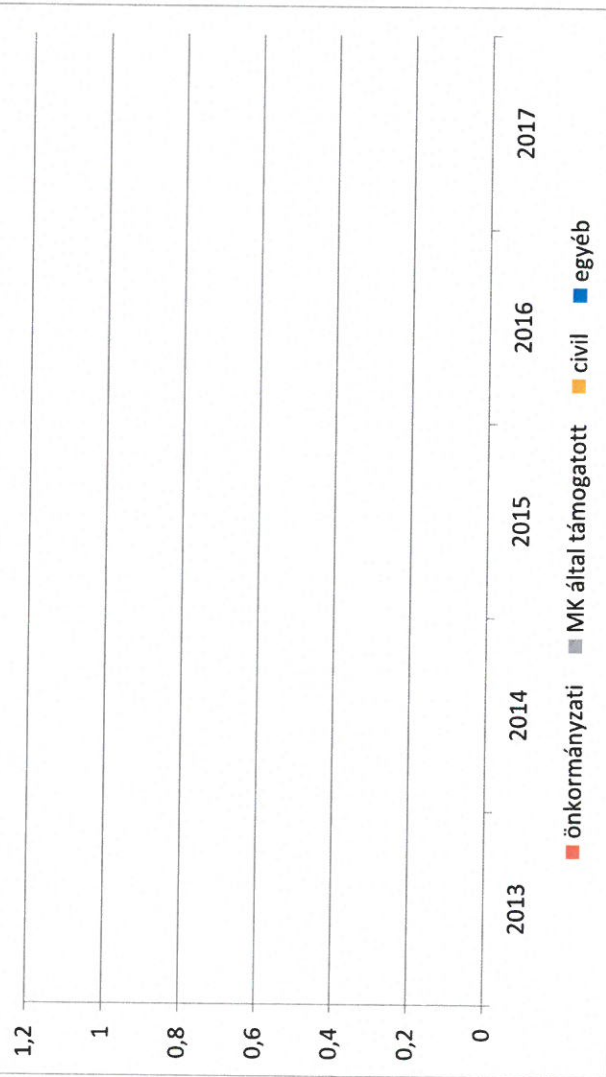

6.2.2. számú táblázat - Tevékeny időskor (lehetőségek a településen - A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

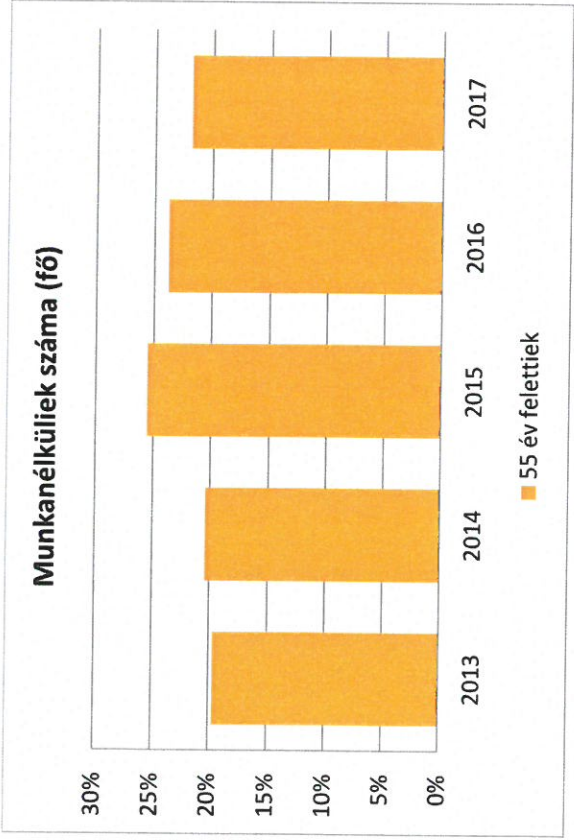
Év	Önkormányzati	Munkaügyi Központ által támogatott	Civil	Egyéb	Összesen
	db	db	db	db	db
2013					0
2014					0
2015					0
2016					0
2017					0

Tevékeny időskor

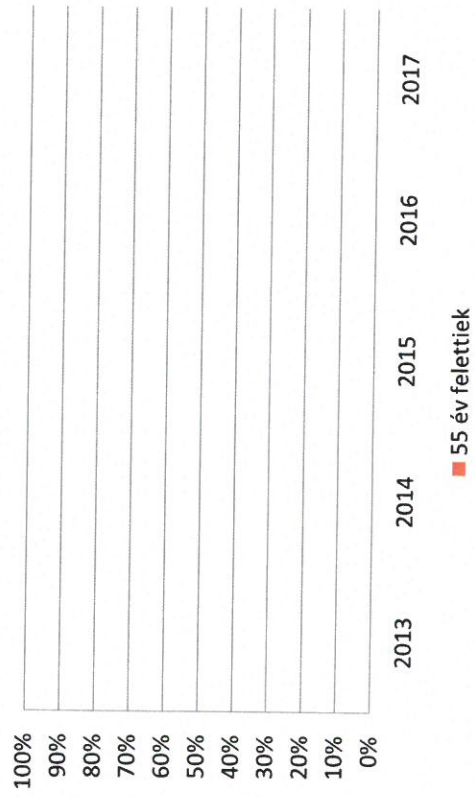
6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2013	596	117	20%	#ÉRTÉK!		#ÉRTÉK!
2014	484	99	20%	#ÉRTÉK!		#ÉRTÉK!
2015	366	94	26%	#ÉRTÉK!		#ÉRTÉK!
2016	321	76	24%	#ÉRTÉK!		#ÉRTÉK!
2017	266	58	22%	#ÉRTÉK!		#ÉRTÉK!

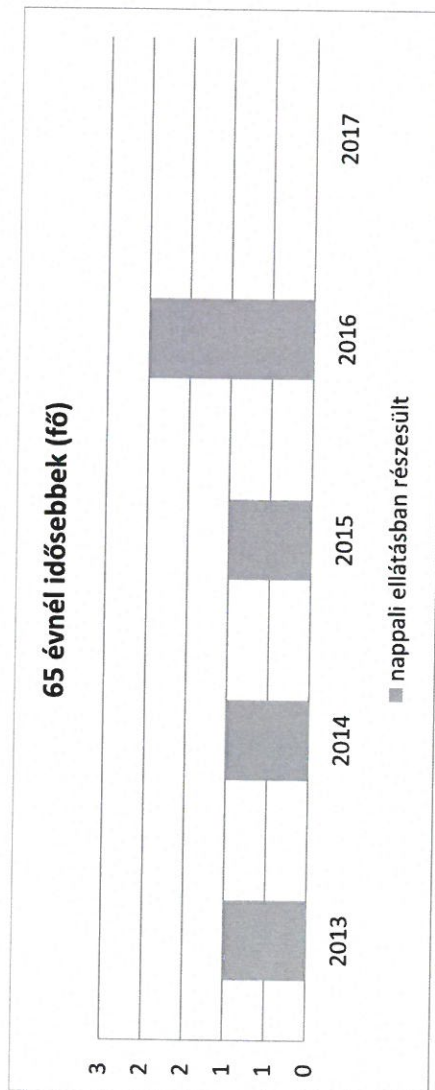

Tartós munkanélküliek száma (fő)

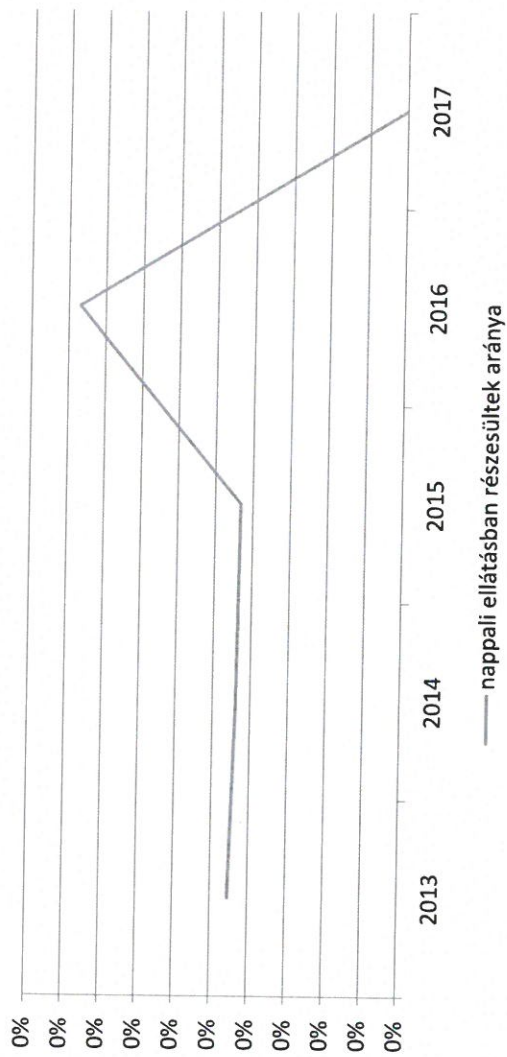
6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2013	1 103	1	0%
2014	1 143	1	0%
2015	1 157	1	0%
2016	1 151	2	0%
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

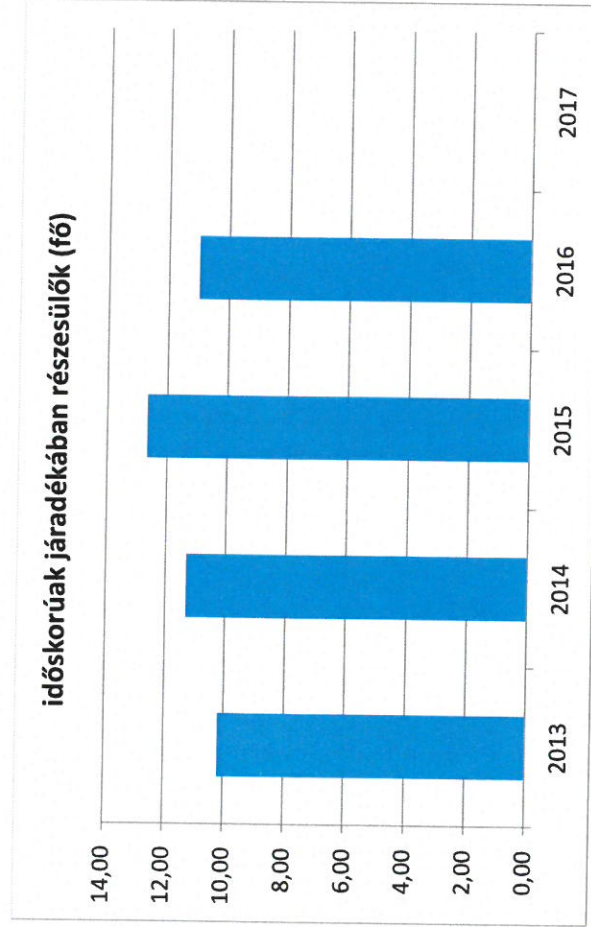

64 évnél idősebbek

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2013	10,20
2014	11,30
2015	12,66
2016	11,00
2017	n.a.

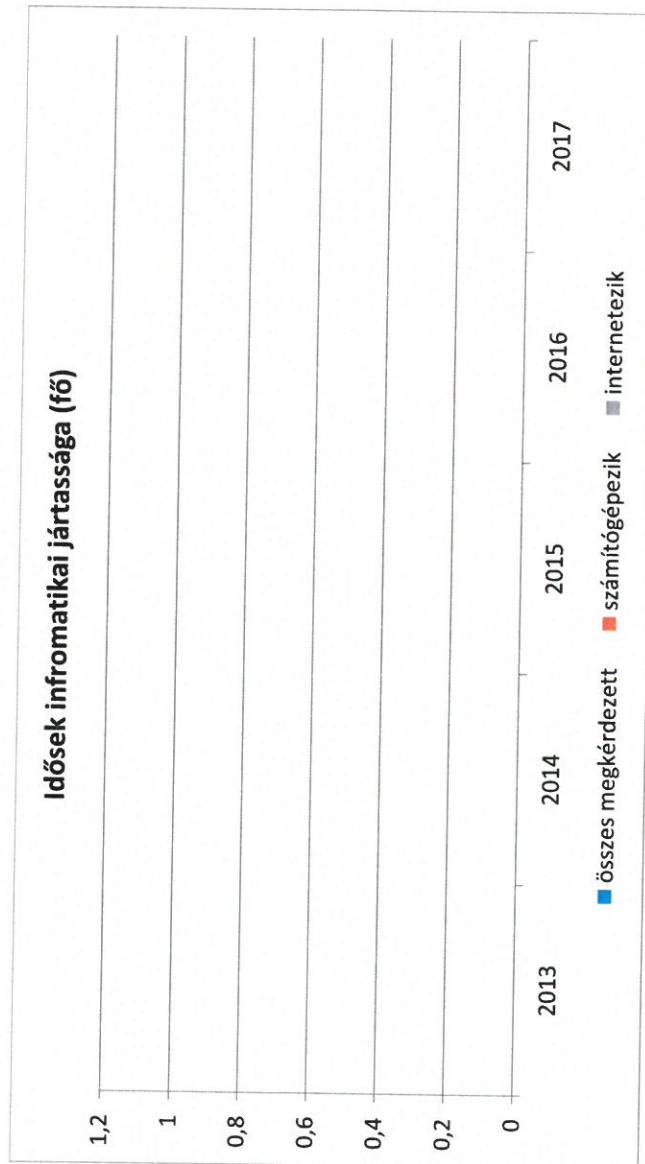

6.3.3. számú táblázat - Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Mozielőadás látogatása	Színházelőadás látogatása	Múzeumi kiállítás megtekintése	Könyvtár látogatása	Közművelődési intézmény rendezvényén részvétel	Vallásgyakorlás templomban	Sportrendezvényen részvétel
	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom
2013							
2014							
2015							
2016							
2017							

6.3.4. számú táblázat - Idősek informatikai jártassága (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

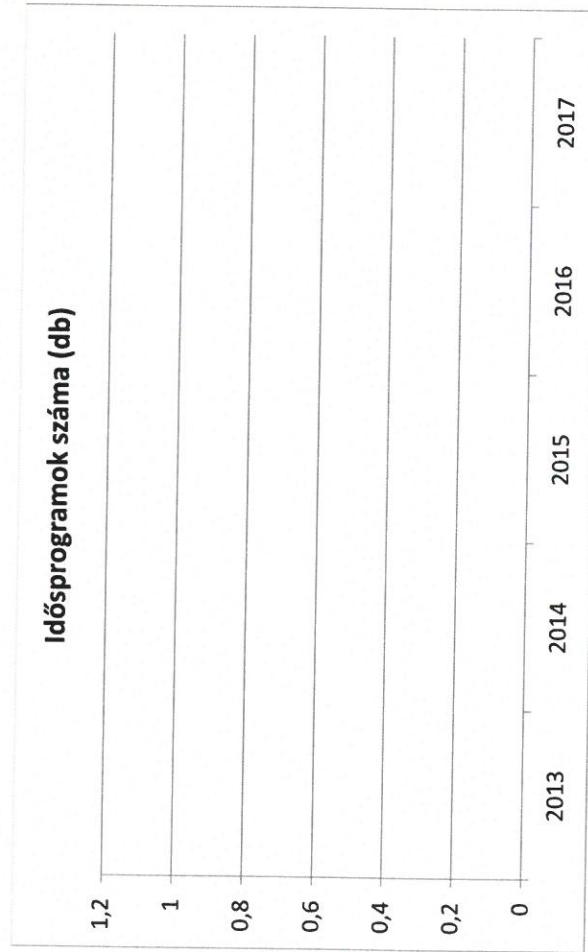
Év	Összes megkérdezett		Számítógépet használni tudók száma		Internetet használni tudók száma	
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013				#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!
2014				#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!
2015				#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!
2016				#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!
2017				#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!

6.4. számú táblázat - Az időseket célzó programok a településen (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Az idősebb célcsoport igényeit célzó programok száma
2013	
2014	
2015	
2016	
2017	

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

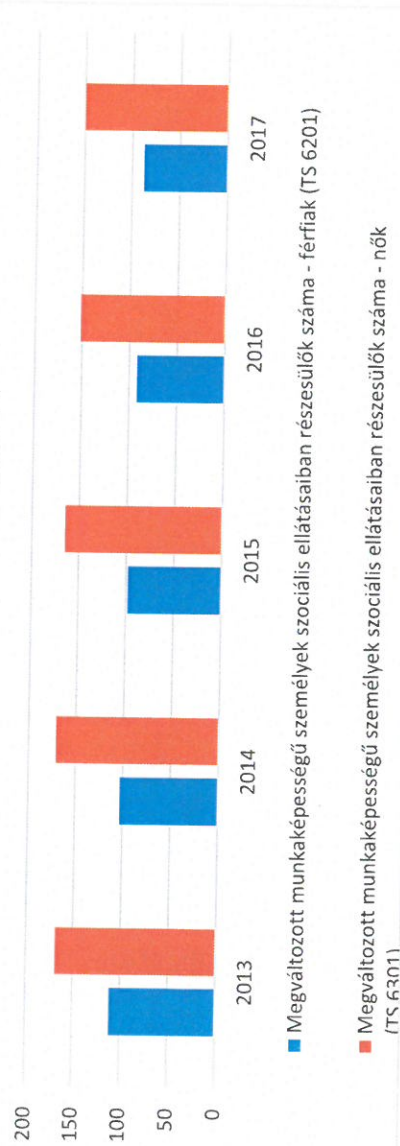
Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma (TS 3801)	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány) (TS 3901)	Muzeális intézmények száma (TS 4001)	Közművelődési intézmények száma (TS 4101)
2013	1	43 112	0	1
2014	1	43 923	0	1
2015	1	41 107	0	1
2016	1	37 462	0	1
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - nők (TS 6301)
2013	111	169
2014	103	171
2015	98	165
2016	92	152
2017	88	150

Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 5001)	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2013	n.a.	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.

